

Kirkkosanommat

18/20 ♦ 9.11.2011 www.tampereenkirkkosanommat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Hannu Jukola

EU:sta saadaan vain maitojauhetta

EU-elintarvikkeet käyvät vähiin ensi vuonna, kertoo Tampereen seurakuntien ruokapankin varastonhoitaja Seppo Ahokainen.

➤ SIVU 3

Tanja Mikkola

Sukupolvet kohtaavat Ainet ja Einot -ryhmässä

Varamummoja ja -vaareja löytyy perheille Kalevan kohtaamispaikasta. Tauno Saarela (vas.) ja Nils Rosvall seuraavat Elsin leikkiä.

➤ SIVU 4

Hannu Jukola

Kirkko tekee työtä köyhien hyväksi

Eriarvoisuus on asettunut taloksi hyvinvointivaltiona pidettyyn Suomeen. Katariina Taipale jakaa kaalilaatikkoo Messukylän seurakuntakodissa.

➤ SIVUT 8-9

Lapsi näkyväksi!

Atalan seurakuntakodin päiväkerholaiset ja Tampereen seurakuntien varhaiskasvatus puolustavat lapsen oikeutta tulla kuulluksi ja nähdyksi. Lapsen oikeuksien päivää vietetään 20. marraskuuta.

➤ SIVUT 6-7

Hannu Jukola

Tampere 9.11.2011

Nyt tarvitaan yhteishenkeä

MUUTAMA VUOKKO SITTEN kävi ilmi, että Euroopan unionin elintarviketuki suorastaan romahtaa ensi vuoden alussa. Syynä on se, että unionin varastoissa on viljaa vain kuusi prosenttia siitä määrästä, jota jäsenmaat ovat hakeneet EU-ruoka-apuohjelman kautta.

Väkisinkin tulee mieleen vuosi 1995, kun Ruokapankki perustettiin Tampereella. Tuolloin diakoniatyöntekijät jakoi-
vat apua tarvitseville tuhansia ruokakasseja, jotta perheet pääsivät pahimman laman yli.

Tällä hetkellä kukaan ei oikein tiedä, millainen talvi on tulossa. Joka tapauksessa monissa perheissä tarvittaisiin näitä ruokakasseja kipeästi.

Ruuan jakelua ei ole hyvinäkään aikoina tyystin lopetettu. Kassijakelu lopetettiin monissa seurakunnissa, mutta tilalle on tullut yhteisruokailuja ja muita auttamisen muotoja. Aina on niitä, jotka joutuvat elämään niin niukasti, että ruuan saaminen ilmaiseksi on ollut iso asia.

Tampereen seurakuntien RuokaNysse jakaa vuosittain 75 000 kiloa ruokaa kaupungin vähävaraisille ihmisille. Puolet määrästä on ollut EU-tukea.

Yhteisessä diakoniatyössä on laskettu, että ruokapankin kulut ovat tänä vuonna noin 90 000 euroa.

Tiukkaa tulee olemaan, vaikka olemme varanneet ruokapankin kuluihin 80 000 euroa, kertoo vs. diakoniajohtaja Ilkka Hjerppe.

Osa ruuasta tulee kauppojen lahjoituksina, minkä vuoksi RuokaNyssestä löytyy aina tuoretta leipää. Myös maito- ja lihatuotteita on tiskillä aika ajoin.

Joulun aikaan tamperelaiset ovat lahjoittaneet vähävaraisille Suurella Sydämellä -verkkopankin kautta sievoisen summan euroja, joilla on hankittu joululahjoja apua tarvitseville.

Kirkkoon liittyminen nousussa

SYYSKUUN LOPPUUN MENNESSÄ Tampereen seurakuntiin oli liittynyt enemmän jäseniä kuin koskaan ennen. Kaikkiaan 578 ihmistä on liittynyt uudelleen seurakunnan yhteyteen. Mikäli sama tahti jatkuu, Tampereella päästään tänä vuonna noin 700 liittyneeseen.

Vuonna 2010 vastaava luku oli 548. Luvut eivät toki ole suuren suuria, mutta poikkeavat edellisvuosien tasosta myönteiseen suuntaan.

Kirkosta oli syyskuun loppuun mennessä eronnut 1603 jäsentä. Mikäli mitään suurta eroamista ei tapahdu, pääsemme edellisvuosia paljon maltillisempaan eronneiden määrään.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Kuva: Martti Ekkilän arkisto

Kamarikuoro Eternitas kutsuttiin Saksaan, Reinin kauneimpiin maisemiin Koblenziin, esiintymään suureen BUGA-putarhanäyttelyyn. Kuoro lauloi Suomi-päivän avajaisilaisuudessa 17. syyskuuta. Juhlan lisäksi kuoro esiintyi Koblenzin, Limburgin ja Struthin kirkoissa. Eternitas on Tampereen seurakuntayhtymän yhteistyökuoro, jossa on 27 jäsentä. Kuoroa johtaa seurakuntien musiikkisihteeri Petra Perttula. – Kutsun tilaisuuksiin esitti Saksa–Suomi-seura, joka myös huolehti upeasti matkan järjestelystä, kertoo **Leena Viitanieni**, yksi kuoron jäsenistä. Kuoron perinteinen Adventtikonsertti on 27. marraskuuta kello 15 Pirkanmaan Musiikkiopistolla.

Lukijapostia

Rukouksen voima auttoi useasti

Haluaisin välittää teille Äitini Aino Katri Kojon, os. Nenosen iltarukouksen, jonka Äitini minulle opetti jo lapsena.

Olimme siirtolaisia, vanhempani olivat Kurkijoelta Karjalasta. Sieltä lähdettiin sotaa pakoon Pohjanmaalle Ilmajolle, sieltä takaisin Karjalaan, sen jälkeen toisen keran Alastaron seudulle, Varsinais-Suomeen.

Perheeni elämä oli köyhää. Silti Äitimme jaksoi väsymättä tehdä työtä, meidän kaikkien hyväksi. Rukouksen voima auttoi useasti eteenpäin!

Isäni toimi muusikkona Karjalassa, joten meillä laulettiin aina paljon. Kun karjalaiset ihmiset tulivat kyläilemään, he lauloivat joka kerta yhdessä!

Äitini ohjasi meitä hyvin asioihin, ja kirkkoon menimme useasti Äidin mukana laulamaan, koska meillä oli hyvät lauluäännet siskoni kanssa. Joulun aikaan Äiti valjasti Pyry-nimisen hevosen ja ajoimme kirkkoon laulamaan! Mahtavaa!

Rukous on useasti auttanut hyvin vaikeissa tilanteissa ja matkustaessani maailmalla. Olen vierailut noin 38 maassa ja tehnyt myös työtä monessa maassa.

Haluan jakaa kauniin, Äitini opettaman iltarukouksen muiden ihmisten kanssa.

*”Sylihisi Jeesus rakas,
nukkua mun taasen suo,
enkelisi vartijaksi,
käske vuoteheni luo.
Ota hellään huomahasi
vanhempani rakkahat,
koti kallis, siskot, veikot,
jotka kanssain kasvavat.
Suo mun päivän puuhissani
Sinun kanssas kulkea,
Sua muistain iltasella,
silmän kiinni sulkea, aamen.”*

Marja-Leena Virkki (os. Kojo)

Yhdistettävien seurakuntien jäsenet ja työntekijät koolle

Nyt, kun tuomiokapituli on tehnyt ratkaisunsa Tampereen seurakuntien rakennemuutoksista, olisi hyvä, kun yhteen liitettävien seurakuntien neuvostot ja työntekijät kutsuttaisiin koolle.

Tilaisuudessa olisi mahdollisuus tutustua toisiinsa ja keskustella, kuinka tästä on viisainta mennä eteenpäin. Jokainen voisi kertoa, mikä omassa seurakunnassa on hyvää, mitä voitaisiin oppia toiselta ja mitä tehdä yhdessä.

Nyt pitää parantaa haavat, jos ja kun niitä on tullut ihmissuhteisiin. Aivan kuin Jaakko Heinimäki on sanonut: meillä ei ole erikseen salonkikelpoisia tosiuskovaisia ja karvalakkipuolen mukakristittyjä.

On aika keskittyä seurakunnan perustehtävään.

Tunnen oman seurakuntani toiminnan

Vihapuhe

Uskonollisessa yhteisössä kuulee usein sanottavan: ”Jumala rakastaa sinua”. Kuitenkin Jeesus on sanonut: ”Joka ei usko minuun Jumalan poikana, on jo tuomittu ja Jumalan viha on hänen päällään.”

Historiasta tiedämme, että varhainen kirkko piti ensin hölynäköä koko sitä evankeliumia, jossa tämä Jeesuksen vihapuhe on. Samassa evankeliumissa Jeesus myös sanoo vastustajiaan Perkele-isän luomiksi. Kuulostaa kiihotukselta kansanryhmää vastaan.

Kiintoisaa olisi tietää, mitkä olivat ne syyt, joiden perusteella tämä Johanneksen evankeliumi siten kuitenkin hyväksyttiin Uuteen testamenttiin, ja miksi samalla monet muut evankeliumit määrättiin tuhottaviksi.

Markku Kiander

Oikaisu

Viime lehden (17/2011) jutussa Es-teettömyysohjelma on julkaistu selkokielellä sivulla 3 oli virhe kuvatekstissä. Kuvassa oleva erityisdiakonian viranhaltija **Terttu Riihimaa** on koulutukseltaan diakonissa, ei diakoni. Toimitus pahoittelee virhettä.

Kirjoita yleisönosastoon! Mieli-pide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli luskkaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Mutta mihin muuhun sitä panisi toivonsa kuin Jumalaan? Kävi miten kävi, hän pitää meistä huolen. Jumala on kutsunut meidät kulkemaan hänen tietään eikä se onnistu, ellemmme suostu siihen, että se tie on toisinaan toisenlainen kuin toivoimme.

Muusikko **Jukka Leppilampi**
Sana 20.10.

➤ Jos kirkko olisi yksityinen hoi-

vayritys, sillä olisi hyvä brändi. Nyt kun se on kirkko, siitä ei muisteta muuta kuin homot.

Toimittaja **Riikka Lehtovaara**
Aamulehti 23.10.

➤ Jumalan valtakunta ei ole vain jotakin joka tulee aikojen lopussa. Se on jotakin, joka haluaa murtautua keskuuteemme tässä ja nyt. Jumalan valtakunta ei ole vain hengellinen käsite vaan se on myös jo-

takin, joka vaikuttaa yhteiskunnan rakenteissa juuri nyt hyvää, totuutta, oikeudenmukaisuutta, kohtuullisuutta, armoa, vapautta, rohkeutta, yhtäläistä ihmisarvoa mihinkään katsomatta – tai, sen pitäisi olla myös sitä.

Toimittaja, uskontotieteilijä
Emilia Karhu blogissaan 26.10.
("Herralle uskollinen on solidaarinen köyhille")
www.kotimaa24.fi

Tampereen seurakuntien ruokapankin vastaavan varastonhoitajan Seppo Ahokaisen mukaan EU-elintarvikkeet riittävät korkeintaan kevättalville.

Ruokapankit saavat EU:sta vain maitojauhetta

Vähävaraisille ihmisille suunnattu EU-elintarviketuki supistuu ensi vuoden alusta. Vuonna 2012 seurakuntien jakamiin ruokakasseihin voidaan pakata Euroopan unionin kustantamana ainoastaan maitojauhetta.

Uusi tilanne aiheuttaa suuria haasteita seurakuntien diakoniatyölle, joiden pitäisi paikata ruokapankkien elintarvikevajetta omasta budjetistaan.

– EU-tuen väheneminen joutuu siitä, että unionin varastoissa on viljaa vain kuusi prosenttia siitä määrästä, jota jäsenmaat ovat hakenneet EU:n ruoka-apuohjelman puitteissa. Viljatuotteet on osoitettu maihin, joissa tarve on suurin, kertoo koordinaattori **Ulla Pesola** Kirkkopalvelut-yhdistyksestä. Kirkkopalvelut on toiminut seurakuntien kautta jaettavan EU-elintarviketuen koordinoijana Suomessa vuodesta 1996.

Pesolan mukaan päätös koskee tällä hetkellä vain vuotta 2012. Sen jälkeen tilanne arvioidaan uudelleen.

Ensi vuonna noin parisataa suomalaisseurakuntaa on aikeissa jakaa ruoka-apua vähävaraisille ihmisille.

– Monet seurakunnat ovat anoneet lisämääriä tälle syksylle, elintarvikkeissa kun on kuitenkin pitkät parasta ennen -päiväykset. Osa seurakunnista on hädissään, osa yrittää kuumeisesti tehdä yhteistyösopimuksia paikallisten ruoka-kauppojen tai elintarvikevalmistajien kanssa, selvittää Pesola.

Vaikein tilanne on muuttotappio- ja syrjäseutualueilla, joissa ei ole elintarvikevalmistajia tai kauppoja lähellä.

– Yhden peruskassin hinta on noin 15 euroa. Viime vuonna seurakunnat jakoivat yli 100 000 kassia, joten puolentoista miljoonan euron aukkoa ei ole helppoa seurakuntien varoista täyttää, toteaa Pesola.

RuokaNysse jakaa 75 000 kiloa ruokaa

Seurakuntien säästötoimet, vähenevä EU-ruokatuki ja ruuan hinnan kallistuminen ovat hankala yhtälö ratkaistavaksi myös Tampereen seurakuntien diakoniatyössä.

Tampereen seurakuntien ruokapankin RuokaNysse jakaa vuo-

sittain noin 75 000 kiloa ruokaa kaupungin vähävaraisille ihmisille. Määrästä noin puolet on EU-elintarviketukea. Toinen puoli kustannetaan seurakuntien diakoniatyön budjetista sekä lahjoituksin.

– Ruuan hinta on noussut koko ajan. Olemme laskeneet, että ruokapankin kulut olisivat tänä vuonna noin 90 000 euroa. Tämän vuoden talousarvioon on varattu ruokatukea 56 000 euroa, ja sen lisäksi olemme saaneet lahjoituksina ja tapahtumia järjestämällä kasaan noin 20 000 euroa. Reilut 10 000 euroa vielä tarvittaisiin, kertoo Tampereen seurakuntien vs. diakonijaohtaja **Ilkka Hjerppe**.

EU-tuen leikkaamiseen on diakoniatyössä varauduttu niin, että ensi vuoden budjetissa on varattu 80 000 euroa ruuan ostamiseen.

– Tarve ja kysyntä vain kasvavat, joten tiukkaa on. Tarvitsemme lahjoituksia ja rahankeräämistempauksia ensi vuonna vähintään saman verran kuin tänä vuonna.

Makaroni loppuu jo alkuvuodesta

Myös ruokapankin vastaava varastonhoitaja **Seppo Ahokainen** arvelee, että ruoka-avun tarve on jonkin verran kasvanut viime vuodesta. Viime vuonna jaettiin reilut 15 000 kassia.

– Uskon, että tänä vuonna menee noin 16 000 kassia. Joulua kohden menekki yleensä vain lisääntyy. Tampereen ruokakassi on sisältänyt kymmenen EU-tuotetta.

Elintarvikeapuna jaettavat tuotteet ovat hyvin säilyviä peruselintarvikkeita, esimerkiksi jauhoja, näkkileipää, hapankorppuja, puurohiutaleita, makaronia, keksejä ja maitojauhetta.

Ahokainen arvelee, että varastossa oleva EU-ruoka riittää kevättalville. Suosituinta tuotetta makaronia tuskin riittää alkuvuotta pidemmälle.

Ahokainen myöntää, että ruokapankin ensi vuosi huolestuttaa.

– Tilanne heikentää entisestään kaikkien heikoimmassa asemassa olevien ihmisten elämää. Kaikkein niukimmin tässä kaupungissa elävät yhden ihmisen taloudessa asuvat pitkäaikaistyöttömät.

Vaikka seurakuntien ruokakassit on tarkoitettu tilapäiseksi kriisivuksi, ruokapankit ovat tulleet jäädäkseen 1990-luvun laman jälkeen.

– Vaikka kirkon tuleekin tehdä auttamistyötä, huolehtia köyhistä ja puhua heidän puolestaan, köyhyydessä on ennen kaikkea kyse päättäjien tahdosta ja yhteiskunnallisten rakenteiden korjaamisesta, pohtii Hjerppe.

Tampereen ruokapankki saa ruokaa lahjoituksena kahdesta tamperelaiskaupasta.

– Lahjoitusten ansiosta meillä on aina auto täynnä tuoretta leipää. Pystymme myös silloin tällöin tarjoamaan esimerkiksi maito- ja lihatuotteita sekä ruokaa, jonka viimeinen käyttöpäivä tai parasta ennen -päiväys on pian käsillä, kertoo Ahokainen, joka haluaa kiittää kaikkia lahjoittajia ja vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka osallistuvat RuokaNysse pakkaamiseen.

Kirsi Airikka

Ruokapankin toimintaa voi tukea lahjoituksella tilille TSOP 573008-17241, viestikenttään merkintä RuokaNysse tai tunnusluku 3690 3211. Lahjoituspuhelin: 0600-95105 (5,05 euroa)

Lahjoittamisesta kiinnostuneet yritykset: Ilkka Kalmanlehto, p. (03) 219 0283, ilkka.kalmanlehto@evl.fi

Lue lisää kirkon auttamistyöstä sivuilta 8–9.

Tuomiokapituli ehdottaa neljän seurakunnan mallia

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli esittää aloitteen saan Tampereen seurakuntien rakenneratkaisuksi neljän seurakunnan mallia. Kapituli päätti esityksestä istunnossaan 26. lokakuuta.

Piispa **Matti Repo** totesi, että 4+1 -mallia esittäessään tuomiokapituli on pyrkinyt ajattelemaan seurakuntia toiminnan, ei hallinnon näkökulmasta.

Tampereen seurakuntayhtymän muodostaisivat yhden ruotsinkielisen seurakunnan lisäksi neljä suomenkielistä seurakuntaa: Tuomiokirkkoseurakunta (nykyiset Tuomiokirkko, Pyynikki ja Kaleva), Tampereen Eteläinen seurakunta (nykyiset Härmä, Viinikka ja Hervanta), Messukylän seurakunta (nykyiset Messukylä, Aitolahti ja Teisko) sekä Harjun seurakunta.

Seurakuntien kirkkoherroiksi esitetään tuomiorovasti **Olli Hallikaista** sekä kirkkoherroja **Jussi Mäkistä**, **Juha Vuoriota** ja **Veli-Pekka Järvistä**.

Ratkaisu perustuu yhtymän strategiaan

– Oli helppo päätyä neljän malliin, koska se nojaa Tampereen seurakuntayhtymän strategiaan, lakimiesasessori **Leevi Häikiö** totesi.

Tuomiokapitulin mielestä yhteisen kirkkovaltuuston esittämä kuuden suomenkielisen seurakunnan malli ei pystyisi ratkaisemaan Tampereen yhtymärakenteen ongelmia.

Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on etsittävä ratkaisuja, jotka tuottavat todellisia säästö-

jä niin, etteivät seurakuntien perustoiminnot vaarannu. Ratkaisut koskevat sekä henkilöstö- että toimitilavähennyksiä.

Hallintojohtaja **Matti Ilveskoski** totesi, että isoissa yksiköissä ja tasakokoisissa seurakunnissa on mahdollista jakaa resurssit tasapuolisesti ja varoja on helppompi kohdistaa.

Kapituli luottaa erityisesti lähikirkkorakenteeseen, joka mahdollistaa toimivan seurakuntalaiskeskeisen toimintatavan ja paikalliset moniammatilliset työntekijätiimit. Tampereelle kaavailaan noin 15 lähikirkkoaluetta.

Tuomiokapitulin esitys etenee seuraavaksi kirkkohallitukseen. Toiveena on saada kirkkohallituksen lopullinen ratkaisu joulukuussa tai tammikuussa, koska uuden seurakuntarakenteen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2013 alussa.

Kirkolliskokous- ja hiippakuntavaltuustovaalit lähestyvät

Kirkolliskokous- ja hiippakuntavaltuuston vaalit lähestyvät. Ensi vuonna, 13. helmikuuta, valitaan kustakin hiippakunnasta edustajat niin kirkolliskokoukseen kuin hiippakuntavaltuustoonkin.

Tampereen hiippakunnasta valitaan 5 pappisedustajaa ja 10 maallikkoedustajaa.

Valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat ehdokaslistoineen on toimitettava tuomiokapituliin viimeistään 15. joulukuuta.

Lisätietoa: www.tampereen-hiippakunta.fi

Herätys!

Miten seurakunnat voisi auttaa prostituoituja?

Aamulehden mukaan **Omena-hotelleissa** harjoitetaan prostituutiota (AL 26.10. ja 27.10.). Toinen Tampereen **Omena-hotelleista** toimii Tampereen seurakuntayhtymän vuokralaisena Seurakuntien talossa, Hämeenkatu 28:ssa. Mitä seurakunnat aikoo tehdä seksipalvelutoiminnan ja mahdollisen ihmiskaupan kitkemiseksi tiloista, Tampereen seurakuntayhtymän hallintojohtaja **Matti Ilveskoski**?

– Asia ei ole nyt ensimmäistä kertaa esillä. Jo tiloja vuokratessa on hotellin toimintakonseptiin kiinnitetty huomiota ja edellytetty kunnollista valvontaa. Vuonna 2007 käsiteltiin hotellin liitettyä ihmiskauppaepäilyä. Silloin hotellin omistajalta vaadittiin edelleen tiukempaa valvontaa.

– Tilanne ei näytä nyt olevan tyydyttävällä mallilla. Siksi edellytämme hotellin johdolta toimenpiteitä, joilla prostituution harjoittaminen voidaan poistaa.

Mihin toimenpiteisiin seurakunnat on asiassa ryhtynyt?

– Olemme olleet yhteydessä hotellin johtoon sekä puhelimitse että kirjeitse. Vaadimme johtoa esittämään ne konkreettiset toimenpiteet, joihin se on ryhtynyt lopettaakseen prostituution. Lisäksi olemme pyytäneet yhteistyökumppaniltamme Tampereen Pro-tukipisteeltä tukea prostituoitujen auttamiseen.

Aikooko yhtymä sanoa vuokrasopimuksen irti, jos prostituutio ei loppu?

– Jos hotellin toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi, on vuokrasopimuksen irtisanominen viimeinen keino hoitaa asia kuntoon.

Tampereen seurakunnat on ollut mukana perustamassa Pro-tukipistettä, joka auttaa prostituoituja tarjoamalla muun muassa terveys- ja neuvontapalveluita.

– Teemme yhteistyötä kaupungin sosiaalipalveluiden kanssa, jotta mahdolliset ihmiskaupan uhrit tunnistettaisiin ja he saisivat apua. Toivomme myös yhteistyötä **Omena-hotellin** kanssa, sanoo Pro-tukipisteen johtaja **Päivi Ahtiala**.

Tuomiokirkossa vietetään työlle omistettua sunnuntaita

Valvomisen sunnuntaita ja isänpäivää 13. marraskuuta vietetään Tampereen tuomiokirkossa työn teeman alla.

– Teemoissa limittyvät yhteen Raamatun tekstit työnteon merkityksestä. Kristityn tehtävänä on kantaa vastuuta sekä lähipiiristä, omasta työstä ja yhteisöstä että yhteiskunnasta ja maailmanlaajuisesti, sanoo kello 10 alkavassa messussa liturgina toimiva tuomiorovasti **Olli Hallikainen**.

Tarkoitus on kutsua ihmisiä kirkkoon erityisesti työpaikoilta, ja ovilla tervetuloitotuksina jaetaan hyvän työn kriteerit.

Päivän tekstiä lukevat Hervannan seurakunnan luottamushenkilöt **Helena Lavikka** ja **Sirkka Karsisto**. Myös virret liittyvät teemaan.

Päivän teksti on Markuksen evankeliumin 13. luvusta, jossa Hallikaisen mukaan näkyy hyvin kristillisen ihmiskäsityksen mukainen näkemys jokaisen omasta tehtävästä, vastuusta ja kutsumuksesta – myös isänä.

Työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta saarnaa teologian tohtori ja entinen Turun arkkihiippakunnan piispa **Ilkka Kantola**, joka on aloittanut uransa maatalous- ja rakennustöissä.

Hän muistuttaa, ettei messussa olennaisinta ole palkkatyön tekeminen vaan ihmisen oleminen Jumalan edessä ja toistensa kanssa kasvokkain.

Isän huolenpitoa

Esirukousta valmistele kahdeksien vuotta sitten perustettu Sandvikin Tampereen tehtaan kristillisen piiri.

– Aloimme kokoontua kerran viikossa rukoilemaan yhdessä ennen työpäivän alkua. Sitä käytäntöä olemme jatkaneet tähän päivään saakka. Järjestimme alkuvaiheessa myös sarjan keskustelutilaisuuksia, kertoo rahoituspäällikkö **Silva Paunonen**.

– Emme ajattele itseämme ekuumeenisena ryhmänä, mutta taidamme kuitenkin olla sellainen, koska aktiivisia jäseniä on ollut evankelis-luterilaisen kirkon lisäksi Vapaakirkosta, Baptistikirkosta ja Helluntaiseurakunnasta, miettii baptisteihin kuuluva Paunonen.

– Meistä olennaista on se, että olemme saman Isän lapsia, ja meitä yhdistää halu tuoda esiin Jumalan rakkautta ja huolenpitoa työpaikallamme.

Idea rukouksen tekemisestä Työn messuun tuli Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisen työn diakonilta **Sari Peltoselta**.

– Päätimme laatia rukouksen samoista työhön ja työllisyyteen liittyvistä aiheista, joiden puolesta rukoilemme viikoittain, kertoo Paunonen.

Messussa esiintyvät Pirkanpöykien C-kuoro johtajanaan **Jouni Rissanen** ja Kristillisen työväenyhdistyksen puhallinorkesteri johtajanaan **Ulla Seppä**. Kanttorina toimii **Anssi Pyykkönen**.

Kirkkokahvien yhteydessä pidetään paneelikeskustelu työstä ja kutsumuksesta etenkin nopeasti muuttuvien työmarkkinoiden näkökulmasta. Mukana ovat Ilkka Kantolan lisäksi Tampereen Työväenyhdistyksen toiminnanjohtaja **Pekka Salmi**, **Lucy Tung** Accenturesta ja Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisen työn johtaja **Ilkka Hjerpe**.

Asta Kettunen

Olli Urpela

Tampereen tuomiokirkon korjaustöitä tehtiin vuonna 2006.

Kimmo Ahonen

Mukana menossa

Tanja Mikkola

Minna Harjunpää tuli ryhmään esikoisensa Elsin kanssa jo keväällä. Tauno Saarela haluaa välittää lapsille suomalaisia perinteitä.

Sukupolvet kohtaavat Ainot ja Einot -ryhmässä

Ollessaan kotona pienten lasten kanssa diakoni **Susanna Laitinen** kaipasi vanhempien ihmisten seuraa, kun läheltä ei löytynyt mummo- ja pappakavereita. Toisaalta monet ikäihmiset kokevat yksinäisyyttä ja haluaisivat tavata lapsia.

Tästä syntyi ajatus sukupolven kohtaamisesta. Palattuaan töihin tammikuussa Laitinen aloitti Ainot ja Einot -ryhmän.

Ryhmä toimikin vireästi kevään ajan, mutta syksyllä perheiden tilanteet muuttuivat ja ryhmä kutistui. Nyt ryhmään odotetaan lisää leikkiveriteita lapsille. Myös varamummot ja -vaarit ovat tervetulleita.

– Otto on touhukas poika ja tulemme ryhmään lapsen ehdoilla. Hän tykkää tulla tänne. Otto puhuu kotonakin maanantaikerhosta ja muistelee leikkikaveriaan Elsiä ja Margit-mummoa, kertoo kohta kaksivuotiaan Oton äiti **Jenni Lehtola**.

Oton omat isovanhemmat asuvat Raumalla asti ja perhe tapaa heitä vain kerran kuussa.

– Täällä Otto pitää vapaasta leikistä autoilla. Hyvä, että ohjelmaan kuuluu myös järjestettyä

toimintaa, miettii Lehtola.

Minna Harjunpää tuli ryhmään lähes kaksivuotiaan esikoisensa **Elsin** kanssa jo keväällä.

– Pidän hyvänä ajatusta, että ikäihmiset tulevat mukaan tähän ryhmään. Näin lapset näkevät eri-ikäisiä ihmisiä kuin leikkipuistoissa. Elsin isovanhemmat asuvat kaukana. Elsi on vähän ujo ja hänelle tekee hyvää nähdä uusia ihmisiä. Äiti tapaa täällä muita aikuisia ja saa hetken hengähtää, kun lapset leikkivät keskenään ja mummojen kanssa.

Pari vaariakin pistäytyy tervehtimässä lapsia. **Tauno Saarela** ja **Nils Rosvall** käyvät maanantaisin miesten Ruokapiirissä vierisessä salissa.

– Haluan välittää lapsille suomalaisia perinteitä. Omat lastenlapseni asuvat Ruotsissa, eivätkä puhu suomea, joten se vaikeuttaa kanssakäymistä, Saarela toteaa.

Pirjo Lääperi

Ainot ja Einot, kohtaamispaikka lapsiperheille ja eläkeikäisille maanantaisin klo 9.30–11 Kalevan kirkolla, sali 5, Liisanpuisto 1, tiedustelut: diakoni Susanna Laitinen p. 050 541 5790

Ermot tarjoaa seikkailua ja kristillisyyttä

Ermot Seikkailee on kotimainen kristillinen lastenohjelma, jossa erä- ja monitoimikerholaiset tutustuvat kiehtoviin ja vauhdikkaisiin kohteisiin.

Ermot ovat olleet monessa mukana. 7–12-vuotiaat kerholaiset ovat muun muassa ajaneet Ermo-formu-

loita, perehtyneet poliisin arkeen, lentäneet pienkoneella, ihmetelleet lasinpuhallusta, retkeilleet saaristossa ja risteilleet jäänmurtajalla. Seikkailut tapahtuvat eri puolilla Suomea. Tampereella Ermoja on kuvattu Särkänniemessä, jossa lapset perehtyivät esimerkiksi delfinaarioon.

Ermot on lapsikatsojille terveellinen vaihtoehto. Ohjelmassa ei ole väkivaltaa, ja lapset ovat paljon raittiissa ulkoilmassa. Ermot ovat lähdyssä koiravaljakkoajelulle Lapin Harrinivassa.

Simo Immonen arkisto

Tällä hetkellä TV7:llä näkyvä Ermot on luonteeltaan sekä extreme-henkinen että syvälinen. Jokaisen jakson lopussa on lyhyt, kristillishenkinen opetusosuus.

Lapsiryhmä on pääosassa

Yksi sarjan keskeisistä aikuishahmoista on Ermoranger, jota näyttelee hämeenkyröläinen **Simo Immonen**.

– Ermojen tekeminen on mukavaa vaihtelua arkityöhön. Ei minua tarvinnut tähän paljon ympäröivää. Kiva lasten kanssa on touhuta. Samalla voi kaivaa itsestään pikkupoikaa esiin, kertoo Immonen, joka on ammatiltaan maanviljelijä.

Immonen tunsu sarjan luojan ja voimahahmon, lähetysspastori **Martti Falckin** entuudestaan ja myös Immosen nuorempi poika näytteli aiemmin Ermoissa. Entuudestaan Immosella ei ollut käytännössä lainkaan kokemusta näyttelemisestä.

– Tämä ei ole erityisen vaativaa näyttelijätöitä. Otokset ovat aika lyhyitä, eikä vuorosanoja ole niin paljon. Ja pääosassa ovat tietenkin lapset.

Ermot ovat seikkailleet eri kanavilla seitsemän vuoden ajan. Päärooleissa olevat kerholaiset ovat

yleensä olleet aikuisnäyttelijöiden tai heidän tuttaviensa lapsia. Lisäksi mukana on ollut kuvauspaikkakunnilla asuvia lapsia.

Sarjan nettisivuilla Ermoranger Simo määrittää vankkumatomaksi ja omaperäiseksi. Aarniometsät ja Suomen erämaat kuin omat taskunsa tuntevan Ermorangerin seurassa lapset pääsevät erätulien lämmöstä lumilinnan uumeeniin, hyytävään avantoon tai pyörä- ja kanoottiretkelle.

Ermoranger on paitsi kivenkova erämies myös pistämätön vitsiniekka.

Ohjelmassa vaalitaan terveitä arvoja

Immosella on kristillinen vakamus, ja sarjan arvopohja on hänelle tärkeä syy mukanaoloon.

– Haluan olla tälläkin tavalla siunaamassa lapsia. Ermot on lapsikatsojille tervehdenkin vaihtoehto. Siinä ei ole väkivaltaa, lapset ovat paljon raittiissa ulkoilmassa ja sarjassa on muutenkin terveitä harrastuksia. Aion jatkossakin olla mukana sitä mukaa kuin töiltäni ehdin, Immonen luonnehtii.

Aiemmin Ermot näkyi

Simo Immonen arkisto

– Ermojen tekeminen on mukavaa vaihtelua arkityöhön. Kiva lasten kanssa on touhuta, kertoo Ermoranger Simo Immonen, joka on ammatiltaan maanviljelijä.

muun muassa SuomiTV:llä ja DIGGARI:lla.

Yhteensä jaksoja on tehty lähes 200. Sarja löytyy myös ostodvd:nä.

Ermosta on tehty kansainvälisiä versioita. Suomalainen tuotantotiimi on kuvannut romanialaisten, venäläisten, japanilaisten, latinalais-amerikkalaisten ja israelilaisten lasten seikkailuja yhdessä ulkomaisten tuotantotiimien kanssa. Yhteistyötahot ovat löytäneet Martti Falckin ulkomaan kontaktien avulla. Ulkomaiden Ermoilla on parhaimmillaan yli 10 miljoonaa katsojaa.

Juhana Unkuri

Lopun tunnelmissa, uuden alkaessa

Kirkkovuosi päättyy tuomiosunnuntaihin. Viimeisen pyhän teema on viimeinen tuomio – ihmisluonnolle ehkäpä kirkkovuoden vaikein aihe. Tosin tuomiota vielä vaikeampi ajatus olisi, ettei kaikki vääryys koskaan tulisi oikaistuksi.

Päivän evankeliumissa ollaan viimeisellä tuomiolla. Kristus istuu valtaistujimellaan erottelemassa ihmisjoukosta toisia iankaikkiseen elämään, toisia ikuiseseen rangaistukseen.

Kun kirkkotaiteessa kuvataan Kristusta viimeisen tuomion toi-

meenpanijana, hän esiintyy maailmankaikkeuden valtiaana. Ortodoksisessa taiteessa Kristus kaikkivaltias eli Khristos Pantokrator on suosittu ikoniaihe.

Tuomiosunnuntaina alaotsikona on ”Kristus, kaikkeuden Herra.” Kirkkovuoden ensimmäiselle pyhälle taas on annettu teemaksi ”Kuninkaasi tulee nöyränä.” Viimeinen ja ensimmäinen pyhä käsittelevät siis samaa aihetta, Kristuksen tulemista kuninkaana, vain näkökulma on erilainen.

Kirkkovuosi ei ole yhtenevä kalenterivuotemme kanssa. Kirk-

kovuosi on rakentunut niin, että pääsiäisen ympärille on aikojen kuluessa kasaantunut pelastushistorian tapahtumia. Useimmat juhlat ovat syntyneet eri aikoina aivan irrallisina toisistaan.

Kirkkovuotta ei siis ole suunniteltu kokonaisuudeksi, vaan se on vuosisatojen kuluessa muotoutunut nykyisenlaiseksi. Keskiajalla kalenterivuoden kierrosta irrallinen kirkkovuosi on vielä melko tuntematon ajatus, mutta jo keskiajan lopulla, 1400-luvulla, adventista oli tullut kirkkovuoden aloittaja.

Uskallanko katsoa peiliin – tänään?

Peiliin katsomisessa on aina riskinsä. Perheemme muutti viime kesänä uuteen kotiin ja muuton yhteydessä luonnollisesti myös peilit otettiin mukaan ja ripusteltiin seinille niille kuuluville paikoille.

Niinpä tuli kesällä usein vilkuiltua, mitä siellä peilissä oikein näkyy. Oli kutkuttavaa pohdiskella, onkohan tuo kuva ihan vääristymätön ja oikea, vai olisiko kuvastin sittenkin hieman kupera tai kovera. Ei auttanut pohdiskelu, aina vain tuppasi katsojaa hymyilyttämään.

Peili kysyy rohkeutta. Vääristämätön peili on uskollinen vieressä olijalleen. Vielä terävämmin kuin seinällä roikkuva kokovartalopeili, kuvani piirtää uskollinen vierellä kulkija, läheinen ja kumppani. Jotta tietäisin, millainen olen, minun täytyy katsoa peiliin. Asioiden tola kyllä selviää – jos vain uskallan katsoa, kuunnella ja tuntea.

Lähimmäinen, joka tekee minut näkyväksi, on oikea kultapeili. Vaikka kuvani ei mieltä ja silmiä hivelisi, kuva välittyy ystävän kertomana turvallisesti oikeana ja eheänä. Suuri kiitos oikeista ystävistä, peileistä, joita kipeästi tarvitsen ja joihin uskallan katsoa.

Peilit kertovat, kuka minä olen. Tunnistettujen, tunnustettujen ja lunastettujen ihmisten keskellä käännähtäminen ei vaikuta oikealta tai tarpeelliselta toiminnalta. Peilien rohkaisemina uskallamme hyväksyä ihmisten erilaisuuden ja voimme kohdata heidät sellaisenaan. Armahdetut armahtavat. Tuomme lohtua sinne, missä on kätkeytyä kärsimystä ja ratkaisematonta syyllisyyttä.

Peilit helpottavat valintojen tekemistä ja elämää. Maailma, jossa elämme, on monimutkainen. Arvot, joiden varassa tulkitsemme ympäristöä ja tapahtumia, ovat jollakin tavalla kietoutuneet yhteen. Tilanne houkuttelee ihmispoloa astumaan hengelliselle suoritusportaille tavoittelemaan parempaa asemaa ja ansaittua armoa.

Kelpoisuuttaan ja kuntoisuuttaan olisi kiehtovaa kohentaa tarjolla olevilla ”uskontobodausrakenteilla”.

Hannu Jukola

Onneksi peilit, joita me kaikki tarvitsemme ympärillemme, vapauttavat meidät tarpeesta veyntää olemisen oikeutuksen perusteita kohti omahyväistä suorituselämää. Tämä vapautuminen ei ole mitenkään helppoa tai itsestään selvää. Arjen kamppailua joutuu käymään päivittäin. Toisaalta pitäisi hyväksyä moniarvoisen yhteiskunnan kehitysprosessesja muokkaavat ilmiöt ja sosiaaliset todellisuudet. Toisaalta pitäisi osata irtautua ajallisuudesta ja osallistua vuosituhantiseen viisasteluun ihmisen hyvä-

tä ja pahasta sekä oikeasta ja väärästä.

Jos uskaltaisin katsoa peiliin tänään, huomaisin, että osallisuuden, yhteisöllisyyden ja ihmisarvon merkitykset nousevat luovuttamattomiksi ja niiden sisällöt muuttuvat teoiksi ja palvelukseksi. Tulevaisuus on vielä tekemättä.

Jukka-Pekka Fabrin

Kirjoittaja työskentelee Martinus-säätiössä, joka on Tampereen seurakuntien hallinnoima diakoniasäätiö.

Tulevat pyhät

13.11. Valvomisen sunnuntai, isänpäivä

Isänpäivään sattuvan pyhän evankeliumissa (Mark. 13: 33–37)

kehotetaan valvomaan. Tarkkailisinko siis ahdistuneena omaa sieluntilaani, koska Herra saattaa tulla äkkiarvaamatta?

Vai voisinko valvoa sen tehtävän avulla, jonka olen saanut?

Voisinko valvoa näkemällä toisten hädän, rakastamalla, palvelemalla, panemalla itseni alttiiksi? Voisinko yhtä aikaa sekä valvoa että levätä nojaamalla Isän suureen syliin?

20.11. Kristus kaikkeuden Herra; tuomiosunnuntai

Moni jättäisi mielellään tuomiosunnuntain evankeliumin lukematta

(Matt. 25: 31–46). Siellä Raamatussa se nyt kuitenkin vain on,

joten siinä on tärkeä viesti Jumalalta meille.

Teksti muistuttaa, että uskon lisäksi pitäisi myös tehdä jotain

– uskon mukaisia tekoja. Pahin taitaa kuitenkin olla tekemättä

jättäminen; on mahdollisuus tehdä hyvää, mutta jätänkin tekemättä.

Ihminen vastaa Jumalan edessä elämästään, siitä tekstissä on

kysymys. Tuskin Jumalalla on palava halu tuomita ihmistä, vaan

toive, että olisimme kuin Hän, että rakastaisimme.

Helmi

Herra, kuule rukoukseni, ota vastaan pyyntöni! Sinä

uskollinen, sinä vanhurskas, vastaa minulle! Älä

vaadi palvelijaasi tuomiolle, sillä sinun edessäsi ei

yksikään ole syytön. Vihamieheni vainoaa henkeäni,

hän polkee elämäni jalkoihinsa, hän suistaa minut

pimeyteen, kauan sitten kuolleitten joukkoon. Voimani

ovat lopussa, sydämeni jähmettynyt. Minä muistelen

menneitä aikoja, mietin kaikkia tekojasi, ajattelen

sinun kättesi töitä. Minä kohotan käteni sinun

puoleesi, sieluni janoaa sinua kuin kuivunut maa.

(Ps.143:1–6)

Sanat ja symbolit

TÄLLÄ PALSTALLA TUTUSTUTAAN kristilliseen symboliikkaan kirkkovuoden mukana kulkien.

TIKAPUUT

Kun kirkkotaiteessa nähdään tikapuut, kyse on joko Jaakobin unesta tai Jeesuksesta ristillä. Jaakobin tikapuut tosin ovat nykyisessä raamatunkäännöksessä portaat, joita pitkin enkelit kulkivat ylös ja alas (1 Moos. 28:12). Jeesuksen ristiinnaulitsemiskuvissa tikapuita käyttää sotilas, joka on kiinnittämässä INRI-kylttiä tai ottamassa Jeesuksen ruumista alas. Tikapuut tulkitaan vertauskuvaksi halusta nousta tietämyksensä yläpuolelta. Tikapuiden päässä odottaa tiedon valo tai Jumalan läheisyys.

Hannu Jukola

Musiikkinautinto Finlaysonin kirkossa

– **Tarjolla on** koskettava konsertti, joka koostuu sekä vanhasta musiikista että nykysäveltäjien tuotannosta. Ohjelmisto sisältää muun muassa espanjalaista kitaramusiikkia. Tervetuloa musiikin suloiseen nautintoon leppäämään, kutsuu kanttori **Kari Nousiainen** Kalevan seurakunnasta.

Konserttinautinnon tarjoavat sopraano **Auli Aaltonen**, kitaristi **Steve Wilkinson** sekä urkuri–pianisti Kari Nousiainen sunnuntaina 13. marraskuuta kello 15 Finlaysonin kirkossa.

Ohjelmistossa kuullaan muun muassa Faurén, Dvorakin, Bellinin, Sonnisen ja Melartinin sävellyksiä. Iltapäivän aikana kuullaan myös Matti Murron sävellykset *Joulurukous* ja *Joulu-uni* sekä *Ave Maria* -teemoja useilta säveltäjiltä.

Auli Aaltonen on tamperelainen sopraano, joka laulaa muun muassa Tampereen Oopperan kuorossa. Steve Wilkinson on nykyisin Suomessa asuva brittiläinen kitarataiteilija.

Konserttiin on vapaa pääsy.

Auli Aaltonen, Steve Wilkinson (keskellä) ja Kari Nousiainen konsertoivat 13. marraskuuta kello 15 Finlaysonin kirkossa.

Konserttitarjotin

Valoa kohti -sävelhartaus järjestetään 20. marraskuuta kello 19 Aleksanterin kirkossa. Tilaisuudessa laulaa Ylöjärven seurakunnan lapsikuoro Celesta, jota johtaa kanttori Saira Syrjäniemi. Hartauspuheen pitää pastori Veli-Pekka Ottman ja säestäjänä toimii kanttori Jukka Hovila. Sävelhartauteen on vapaa pääsy. Kolehti kerätään Celesta-kuoron toiminnan tukemiseen. Ohjelmassa on suomalaisia hengellisiä lauluja, isänmaallisia lauluja sekä muutamia adventin ja joulun ajan lauluja.

Sonaatteja sellolle ja pianolle
ke 9.11. klo 19
Finlaysonin kirkko | ■ ▲
Sampo Liukko, sello, Antti Terävä, piano
Ohjelma 5 €

Tapiolan kuoron pienoisooppera
la 12.11. klo 18
Tuomiokirkko | ■ ▲ ①
Tapiolan kuoro, taiteellinen joht. Pasi Hyökki, solisteina sopraanot Tuuli Lindeberg ja Olga Nikolskaja-Heikkilä, koreografia Vilppu Kiljunen
Liput 15 € Lippupisteestä

Rakastetuimmat -virsikonserttikiertue
pe 18.11. klo 19
Tuomiokirkko | ■ ▲ ①
Samuli Edelmann
Liput 30 euroa ennakkoon Lippupalvelusta ja ovelta, mikäli lippuja on jäljellä

Kahvikonsertti
la 19.11. klo 16
Tesoman kirkko | ■ ▲ ①
Esiintyjinä musiikinopiskelijoita ja harrastajia
Maksu kahvista Itä-Afrikan nälästä kärsivien auttamiseksi Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Talvi-illan sävelin
su 20.11. klo 18
Viinikan kirkko | ■ ▲ ①
Marja Turun kantele- ja piano-opilaita
Vapaa pääsy

Sana Soi – laulun & sanan ilta
20.11. klo 18
Finlaysonin kirkko | ■ ▲
arkkitehti Erkki Karvala, näyttelijä-laulaja Inga Sulin, juonto Sointu Lanki & Pertti Kallio, säestys Maila Böhm, mukana myös Mari-ta Hakala, Esa Eerola
Vapaa pääsy. Järj. Tuomiokirkko-seurakunta ja Suomen Raamatutuopisto

Taivas sylissäni hengellisten laulujen konsertti
ti 22.11. klo 19
Vanha kirkko | ▲ ①
Saukkolan yksinlaulajien Maanantairiymä, pianisti Miki Heimola, ohjaus Sinikka Törmälä

Beethoven - Mahler - Sibelius
to 24.11. klo 19
Tuomiokirkko | ■ ▲ ①
Beethoven – Mahler – Sibelius Tampereen Akateeminen Sinfoniaorkesteri, joht. Kimmo Tullila
Juha Koskela, baritoni
Ohjelma 15/5 €

■ helppo pääsy liikuntaesteiselle
▲ helppo pääsy näkövammaiselle, ① kuuntelulaite

Mozartin jousimusiikkia Kalevan kirkossa

Tampereen filharmoniset kamarimuusikot esittävät Mozartin kamarimusiikkia jousille keskiviikkona 16. marraskuuta kello 18 Kalevan kirkossa.

– Mukana on muun muassa harvemmin kuultu *Adagio ja fuuga*, jonka säveltämisen aikoihin Mozart tutki Bachin musiikkia. Muita säveltäjänimiä konser-

tissa onkin juuri Bach, sekä Vivaldi, kertoo **Kimmo Kivivuori**, yksi orkesterin soittajista.

Konsertin päättää Mozartin viimeisenä elinvuotenaan säveltämä jousikvintetto *Es-duuri*.

Konsertin järjestää Kalevan seurakunta. Ohjelma maksaa 10 euroa.

Näkyvä lapsi on osal

Kun lapsi voi hyvin, hänellä on mahdollisimman hyvät kasvun, kehittymisen ja oppimisen edellytykset.

– Kirkon varhaiskasvatuksen tavoitteena on lisätä lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tehtävämme on huolehtia, että lapsi tulee näkyväksi seurakunnassa ja koko yhteiskunnassa, miettivät Tampereen seurakuntien lapsityönohjaaja **Anne-Mari Haapanen** ja vs. lapsityönohjaaja **Anne Ryyppö-Prami**, jotka tekevät työtä tamperelaislasten ja heidän perheidensä tukemiseksi arjessa päivittäin.

Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimus syntyi 20. marraskuuta 1989. Sen allekirjoitti 56 jäsenmaata.

Yhteiskunta, ihmiset sekä las-

ten kasvatusta ja kehitys ovat muuttuneet ajan saatossa. Se asettaa haasteen myös seurakuntien varhaiskasvatukselle, jonka työmenetelmiä kehitetään jatkuvasti.

– Kasvatuksen asiantuntijat ovat huolissaan lapsuuden lyheneemisestä ja omaehtoisen leikin vähenemisestä. Monilla lapsilla arjen kokemukset yhdessä vanhempien kanssa ovat vähentyneet.

Seurakuntien varhaiskasvatus pyrkii tukemaan vanhempia heidän jaksamisessaan, vanhemmuudessa ja kasvatuksen haasteissa, kertovat Haapanen ja Ryyppö-Prami.

Suomalaisperheissä on myös mielenterveys- ja päihdeongelmia.

– Emme voi poistaa ja ratkaista ongelmia, mutta voimme tarjota perheille tukea ja lapsille hyviä arjen kokemuksia ryhmissämme sekä nuoriso- ja partiotyön tarjoamassa toiminnassa. Jokainen meistä voi lähimmäisenä olla vastuullinen ja välittää lapsista myös omassa lähi-piirissään ja naapurustossaan.

Seurakuntien varhaiskasvatus

haluaa esittää perheille haasteen rauhoittumisesta.

– Päiväkodit, kerhot, koulu ja monet harrastukset tarjoavat lapsille runsaasti laadukasta tekemistä. Kuitenkin voidaan myös kysyä, toteutuuko lapsen oikeus lepoon ja rauhoittumiseen, miettii Haapanen.

Anne Ryyppö-Pramin mielestä vanhempien ei tarvitse olla jatkuvasti tekemistä ja virikkeitä tarjoava ohjelmatoimisto. On myös lupa joutenoloon. Lapset arvostavat kiireetöntä yhdessäoloa ja arjen tavalista olemista vanhempiensa kanssa.

Lapsi näkyväksi asennemuutoksella

Varhaiskasvatuksessa mietitään jatkuvasti, miten lapsen oikeudet toteutuvat ja mitä voitaisiin tehdä vielä paremmin. Tulevatko lapset aidosti nähdyiksi ja kuulluiksi seurakuntien päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa?

Uudet seurakuntatilat on jo usein suunniteltu lapsiystävälli-

Minna Antola

Laaksonen ja Kaskinen juhlivat 20-vuotista yhteistyötä

Laulaja-säveltäjä Petri Laaksonen ja laulurunoilija **Anna-Mari Kaskinen** ovat tehneet yhteistyötä 20 vuotta.

Petri Laaksonen konsertoi lauantaina 19.11. kello 19 Tuomiokirkossa.

Juhlan kunniaksi Laaksonen konsertoi yhtyeensä kanssa lauantaina 19. marraskuuta kello 19 Tuomiokirkossa.

Loistakoon liekki -konsertissa kuullaan useita Laaksosen ja Kaskisen tuttuja klassikoita, suosikkihittejä unohtamatta. Lisäksi ohjelmistossa on suurten mestareiden: Eino Leinon, Lauri Pohjanpään ja Kaarlo Sarkian runoihin sävellettyjä teoksia.

Ohjelma maksaa 15 euroa. Ohjelmia saa käteismaksulla ovelta tuntia ennen.

Mahtibasso Jaakko Ryhänen konsertoi

Tuomiokirkon Iltamusiikkisarian syksy huipentuu kansainvälisen ja maineikkaan basson, **Jaakko Ryhäsen** konserttiin sunnuntaina 20. marraskuuta klo 18.

Jaakko Ryhäsen ja **Matti Hannulan** konsertin ohjelmassa kuullaan suomalaisia laulumusiikin helmiä Toivo Kuulalta, Oskar Merikannolta, Ahti Sonniselta ja Joonas Kokkoselta. Luvassa on myös kolme negro spirituaalia sekä diplomiurkuri Matti Hannulan urku-sooloja.

Ryhänen on loistokkaan uransa aikana esiintynyt oopperakirjalli-

suuden keskeisissä bassorooleissa. Oopperauran ohella Jaakko Ryhänen on vieraillut eri puolilla maailmaa myös konsertti- ja oratorio-solistina.

Jaakko Ryhäsellä on Viron musiikki- ja teatteriakatemian professorin ja lauluosaston johtajan virka. Hän toimii myös Pirkanmaan ammattikorkeakoulun yliopettajana.

Konsertin käsiohjelma maksaa 15 euroa.

Jaakko Ryhänen esiintyy 20. marraskuuta kello 18 Tuomiokirkossa.

linen

Hannu Juhola

Taikalamput syttyvät perhetapahtumassa

Lapsen oikeuksien päivää juhli-taan LOP & Taikalamput syttyvät -perhetapahtumas-sa sunnuntaina 20. marraskuuta kello 12–17 Tampere-talossa.

Maksuttomassa tapahtumas-sa lapsilla ja aikuisilla on mahdollisuus yhdessä kokea tekemisen iloa monissa toimintapisteis-sä.

Sorsapuistosalista ja sen ympäristöstä löytyvät muun muas-sa lapsen oikeuksien pelipaikat, lyhtyjen rakentamispisteet, tunnepysäkki, laulupajoja, nalleneu-vola, ongintapaikka, roolipuku-jen sovitusosasto ja puutyöpaja. Mukana on myös roskisnalle.

Sorsapuistosalin ohjelmala-van valtaavat musisoivat ja tans-sivat lapset sekä Romaless-yhtye. Tapahtumassa saa kantaesityk-sensä *Lapsen oikeuksien laulu*, jonka on säveltänyt **Pauli Hanhiniemi**. Laulun ovat sanoitta-neet ja sen esittävät Pisan kou-lun 5B-luokan oppilaat.

Päivän aikana jaetaan myös Pirkanmaan lastenkulttuuripal-kinto Lampun Henki sekä Vuoden Aikuinen 2011 -palkinto.

Perhetapahtuman toteutta-vat yhdessä alueen toimijat ja sen koordinoinnista vastaa Tam-pereen kaupungin lapsiasiamies yhdessä Pirkanmaan taikalamp-pu-verkoston kanssa.

Lapsi näkyväksi

Tampereen seurakuntien var-haiskasvatus sekä nuoriso- ja

partiotyö ovat mukana tapah-tumassa teemalla lapsi näky-väksi. Nuoriso- ja partiotyön työntekijät **Tytti Jauhiainen**, **Jaana Kanninen-Niemi** ja **Iro Kautonen** tutustuttavat kävi-jöitä partion ja lastenkirkko.fi -sivuston toimintaan. Seura-kuntien pisteessä voi askarrel-la oman heijastimen, levähtää lukunurkkauksessa ja hiljentyä alttarin ääressä.

Varhaiskasvatuksen toimin-nallinen laululeikki- ja kerron-tatuokio on nimeltään Lapsi näkyväksi. Se perustuu **To-ve Janssonin** satuun. Tarinas-sa Ninni-tyttö on peloteltu nä-kymättömäksi ja Tuutikki tuo hänet mumiperheeseen toi-pumaan.

– Opetuksena on, että lap-silla on oikeus olla omia toimi-via persooniaan. Ninnin tari-na on ollut yksi kimmoke vah-vistaa sanomaamme lapsen oi-keudesta tunteisiin ja niiden il-maisuun, kertoo seurakuntien lastenohjaaja **Henna Puhakka**, jonka lisäksi esityksestä vas-taavat lastenohjaaja **Tuuli Ho-vila** ja vs. lapsityönohjaaja An-ne Ryyppö-Prami.

Noin 20 minuuttia kestävä tuokio on kolmikon ilmaisu-taidon opintoihin liittyvä näyt-tö, joka on osa lapsi- ja perhe-työn perustutkintoa Jyväskylän kristillisessä opistossa. Esi-tykset ovat kello 13.30 ja 15.30 Sopraano-tilassa.

muassa monipuolisella kerhotar-jonnalla.

Lapsella on oikeus pohtia hen-gellisiä kysymyksiä myös päiväko-dissa. Seurakuntien varhaiskasva-tus tukee kaupungin päiväkotien uskontokasvatusta päiväkotikum-mitoiminnalla, koulutuksella ja Lasten katedraalin tarjonnalla.

– Miltä maailmamme näyttäisi, jos ottaisimme Jeesuksen esimer-kin mukaan lapsen esikuvaksem-me? Ihmettelisimme enemmän ja puhuisimme Jumalasta monella tavalla. Usko ja hengellinen elämä olisivat kokonaisvaltaisempia, poh-tivat Anne-Mari Haapanen ja Anne Ryyppö-Prami.

– Moniuskontoisessa maail-massa haluamme rohkaista aiku-i-sia kuulemaan lasten kysymyksiä ja ihmettelyä uskosta sekä pu-humaan asioista avoimesti. Oman uskon tiedostaminen auttaa lapsia hyväksymään ja kunnioittamaan myös erilaisuutta.

Kirsi Airikka

▲ Atalan seurakuntakodin 4–5-vuot-aiden päiväkerhoryhmä eli Nessa Tenhovirta (vas. takarivi), Ida Pakkala, Jussi Kurunsaari, Eve Pakkala, Aatu Romppanen, Jere Rintala, Tuomas Sa-lo (edessä vas.), Juuso Mattila, Mati-as Opas, Oskar Hietala ja Juuli Laak-so toimivat koeyleisönä, kun lastenoh-jaajat Henna Puhakka (vas.), Tuuli Ho-vila ja vs. lapsityönohjaaja Anne Ryyppö-Prami harjoittelivat valmistamaansa laulu- ja leikkituokiota lapsen oike-uksien päivän tapahtumaan.

siksi, mutta vanhoissa kiinteistöis-sä kerhotilat saattavat olla puut-teellisia lasten tarpeisiin. Kaikki piha-alueet eivät nekään ole riit-tävän turvallisia lasten ulkoiluun.

– Olemme esimerkiksi toivo-neet, että kerholaisten lelut ja lei-kit saisivat jäädä näkyville seura-kuntatiloissa eikä niitä tarvitsisi ai-na siivota pois. Usein lapsiystävälli-set ratkaisut ovat ihan mahdollisia. Eniten ne vaativat asenteiden muu-tosta, mietti Haapanen.

Radio, tv ja netti

Kuuntele Tuomiokirkon jumalanpalvelus omalla kotisohvalla

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetyk-senä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz.

Muista myös Yle Radio 1:n uskontosivut!

Lisätietoa radion hartausohjelmista ja radiojumalanpalveluksista <http://yle.fi/radio1/uskonto/>

Uskon ja elämänkatsomuksen pohdintaa Horisontissa

Horisontti tarjoilee uskontojen ja kirkkojen ajankohtaisia kuulumisia eri puolilta maailmaa sekä uskon ja elämänkatsomuksen pohdintaa. Ohjelma kuullaan Yle Radio 1:ssä taajuudella 90,7 MHz joka toinen sunnuntai klo 11–12, toinen lähetyk-s seuraavana sunnuntaina klo 18–19. Katso ja kuuntele myös <http://yle.fi/radio1/asia/horisontti/>

Mobiilikirkko kulkee taskussa

Hartaudet, esirukoukset, virret, tekstit... kaikki tarvittava omaan kännykkään osoitteesta <http://www.mobiilikirkko.fi/>.

Seurakunnat myös Facebookissa ja Twitterissä

Facebookista, www.facebook.com/tampereenseurakunnat, ja Twitteristä, <http://twitter.com/TampereEvlSrkt>, löytyy menovinkejä ja uutisia Tampereen seurakuntien tapahtumista.

Arkistojen aarteita Yle Areenassa

Yle Areenasta löytyy useita mielenkiintoisia uskontoaiheisia radio- ja tv-ohjelmia. Millaista on lestadiolaisuus nykypäivänä? Mikä on poliittisen populistin suhde uskontoon? Entä säilyvätkö uskonnol-lisen kodin arvot, vaikka itse luopuisi uskonnollisesta yhteisöstä? Muun muassa näihin kysymyksiin löydät vastauksia osoittees-ta <http://areena.yle.fi/> hakusanalla uskonto.

Tampereen kamarimusiikkiseuran orkesterin arkisto

Kamarimusiikkiseuran orkesteri konsertoi 20.11. kello 19 Vanhassa kirkossa.

Klassista jousilla

Tampereen Kamarimusiikkiseuran orkesteri pitää konsertin sunnuntaina 20. marraskuuta kello 19 Keskustorin Vanhassa kirkossa. Tunnin mittaisen ohjelman pääpaino on Joseph Haydnin musiikilla.

– Kirkollisten sävellysten, muun muassa *Luominen-* ja *Vuodenajat* -oratorioiden ohella Haydn sävelsi 104 sinfoniaa ja noin 80 jousikvartettoa. Niiden sävelkieli on raikasta ja melodiat kauniita, kertoo orkesterin puheenjohtaja ja soittaja **Olli Lehtipuu**.

Vauhdikkaan C-duuriviulukon-sertton esittää orkesterin kapellimestari **Juhani Tepponen**, joka on aiemmin toiminut Tampere Filharmonian ykkösviulistina.

Tampereen seurakuntien yhteistyöorkesteri Tampereen Kamarimusiikkiseura on perustettu jo 65 vuotta sitten. Orkesteri on tehnyt yhteistyötä Cantionale-kuoron kanssa ja esittänyt Tuomiokirkossa Bachin ja Buxtehuden kantaatteja.

Konserttiohjelmia saa ovelta 10 eurolla.

Kirkko ei unohda köyhiä

Kaikki eivät ole tasavertaisia tämän päivän Suomessa. Massaköyhyydestä on tullut tosiasia 1990-luvun alun laman jälkeen. Kirkko tekee voitavansa auttaakseen vähäosaisia.

Kirkko tekee sosiaalista, henkistä ja hengellistä työtä kaikilla tasoillaan. Eduskuntavaalien edellä arkkipiispa **Kari Mäkinen** kokosi arvovaltaisen tiimin pohtimaan keinoja köyhyyden lievittämiseksi.

Seurakuntien työntekijät kulkevat vähävaraisten rinnalla monin tavoin. He jakavat ruoka-apua ja vaatteita sekä kuuntelevat ihmisten hätää.

Auttaminen ei rajoitu työntekijöiden toimiin. Jokainen seurakuntalainen voi jakaa lähimmäisenrakautta. Hän voi lahjoittaa rahaa, vaatetta tai tavaraa. On myös mahdollisuus liittyä Suurella sydämellä -veroston vapaaehtoistyöntekijöihin.

Ja ellei muuta voi, on esirukous aina mahdollista.

Ihminen tarvitsee kokonaisvaltaista apua

– Köyhyys ja sen tuomat ongelmat näkyvät konkreettisina diakonia-työntekijöiden arjessa, sanoo Tampereen evlut. seurakuntayhtymän diakoniakeskuksen diakoniasihteerin **Katariina Mylläri**.

– Köyhyys ei rajoitu rahapuolaan. Taloudellinen ongelma tuo mukanaan myös muita huolia, kuten terveyden heikkenemisen, kertoo Mylläri havainnoistaan.

– Vähävarainen ei mene ajoissa lääkäriin, koska siihenkin tarvitaan rahaa. Köyhyys ja sairaus kulkevat käsi kädessä. Ravitsemuksen puute tuntuu terveyden vajavuutena.

Mylläri toteaa, että ihmiset tarvitsevat avukseen muutakin kuin ruokaa. Seurakunnat ovat luoneet matalan kynnyksen toimintoja, jotka tarjoavat myös henkistä tukea. Esimerkkeinä Mylläri mainitsee Harjun seurakunnan Silmukan ja Hervannan Kantapöydän.

– Ei tarvitse olla hengellisesti vahva osallistuakseen tämänkaltaiseen toimintaan. Niihin saa tulla myös kyselymään.

– Vähävaraisuus on stressaavaa. Siihen tarvitaan myös henkistä ja hengellistä apua, pohtii Mylläri.

Diakonia muutti kaupungin katukuvan

On ihmisiä, jotka ovat menettäneet kaiken. Monet heistä ovat alkaneet lääkittää hätäänsä alkoholilla.

Ensi vuonna tulee kuluneeksi kolmekymmentä vuotta siitä, kun diakoniakeskus perusti Pellavatehtaankadulle Mustan Lampaan palvelemaan yhteiskunnan äärimmäisellä laidalla eläviä lähimmäisiä.

Katariina Mylläri kertoo muutaneensa 26 vuotta sitten Helsingistä Tampereelle. Häntä ihmetytti, että Tampereen kaduilta puuttuivat ”rähjäiset” ihmiset, joita näki Helsingissä.

– Sitten sain tietää, että täällä on päiväkeskus Musta Lammas, jossa saa kylpeä, pukeutua puhtaisiin vaatteisiin ja syödä, kuvaa Mylläri kaupunkien eroa. Hän esittääkin kiitoksen kaikille, jotka ovat lahjoittaneet tarpeeseen vaatteita,

jalkineita ja pyyhkeitä.

Lampaaseen on muodostunut tervehdyttävä yhteisöllisyys, joka tukee myös päihteistä vapautumista.

On siis olemassa monenlaisia köyhiä. Raittiita siinä missä juopojakin. Jotkut ovat lamaantuneet, mutta muutamat kamppailevat säilyttääkseen henkisen vireytensä. Yhteisenä piirteenä kaikille on se, että heiltä puuttuu riittävä toimentulo.

Tilastot ennustavat köyhyyden kasvua. Herää kysymys, miten pitkälle kirkon rahkeet riittävät köyhien auttamisessa.

– Kirkko lakkaa olemasta kirkko, jos se unohtaa köyhät, vastaa Katariina Mylläri yksiselitteisesti.

Mikä teki köyhyydestä mahdollisen?

Eriarvoisuus tuntuu asettuneen taloksi hyvinvointivaltiona pidettyyn Suomeen. Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisen työn johtaja ja vs. diakoniajohtaja **Ilkka Hjerppe** seuraa työnsä puolesta sosiaali- ja talouspoliittisia ilmiöitä. Hän sanoo, että köyhyyden teki mahdolliseksi hyväosaisten suorittama arvovalinta.

– Meillä hyväksyttiin eriarvoisuus, Hjerppe toteaa.

– Vahva yksilökulttuurin nousu on ollut trendi 80-luvulta lähtien. Talouden ja markkinoiden kilpailu alkoi hallita. Markkinalakien mukaan rikkaat rikastuvat ja köyhät köyhtyvät, kuvaa Hjerppe tapahtunutta.

Puhe kääntyy vastikkeelliseen sosiaaliturvaan, johon meillä on lisääntyvässä määrin siirrytty. Kirkonmiehellä on asiaan selkeä kanta:

– Kristillinen etiikka lähtee siitä, että työmies on palkkansa ansainnut. Työn tarkoitus on jakaa Jumalan ja luomakunnan hyvyyttä.

– Sosiaaliturvan pitää olla lähimmäisyyden toteuttamista. Se ei ole palkkaa eikä saa olla ansioita riippuvaista. Yhteiskunnan tulee huolehtia niistä, jotka eivät voi syystä tai toisesta ansaita toimeentuloaan, linjoittaa Ilkka Hjerppe.

– Palkkaa saadaan työstä ja se ansaitaan. Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden päämääränä tulisi olla ihmisten auttaminen palkkatyöhön.

– Jos ihmiselle ei löydy työtä, on yhteiskunnan huolehdittava hänen toimeentulostaan ja oikeudestaan olla osallinen yhteiskunnassa.

Onko kirkko kolkutellut kyliksi?

Ilkka Hjerppe uskoo, että kirkko on yrittänyt tehdä parhaansa ja pyrkinyt kolkuttelemaan päättäjiä omaatuntoa. Hän mainitsee esimerkkinä piispojen laatiman kannanoton *Kohti yhteistä hyvää*.

– Kirkko on tehnyt voitavansa. Ongelma on vain siinä, missä määrin sitä kuunnellaan, Hjerppe painottelee.

– Köyhyyden kysymys ei tunnu kiinnostavan mediaa.

Hannu Jukola

Köyhät ovat ainoa intressiryhmä, jota ei kuulla laadittaessa heitä koskevia lakeja. Köyhillä ei ole riittävästi voimia ja yhteisyyttä etujärjestön luomiseksi.

Ilkka Hjerppe lämpenee ajatukselle, että kirkko voisi ottaa tehtäväkseen edustaa köyhien ääntä lainsäätäjien edessä.

– Pappien ja köyhien yhteinen marssi voisi olla tervehdyttävä mielenilmaus, visioi Hjerppe tietä ulos nykyisestä lamaanuksesta.

Ihminen tarvitsee toisen ihmisen

Kenttätasolla toimivat diakonia-työntekijät tuntevat köyhyyden kirkon paremmin kuin kukaan. Miten köyhyys näkyy Messukylän seura-

kunnan diakonissan **Virpi Pohjansen** työssä?

– Köyhyys on joka päivä lähellä diakoniaa. Voi sanoa, että se elää meidän keskellämme, vastaa Pohjanen.

– Köyhiä löytyy kaikista ikäluokista, myös lapsista. He saattavat olla yhtä hyvin akateemisesti koulutettuja kuin peruskoulun käyneitäkin.

– Köyhyys on sitä, ettei ole rahaa välttämättömään, ei edes ruokaan.

– Mutta köyhyys on muutenkin kuin aineellista puutetta. Se on myös sitä, että ihminen on menettänyt mahdollisuuden osallistua ihmisten yhteisöön. Köyhyys heijastuu henkiseen olemiseen ja sulkee kulttuurin elämästä, tarkentaa Pohjanen.

– Diakoniatyö ei rajoitu siihen, että jaetaan ruoka-apua. Tässä työssä pitää käsien lisäksi olla isot korvat, sillä eräs tärkeimpiä tehtäviä on kuunnella ihmisen hätää.

– Diakoniatyöntekijän tulee olla sitä ihmistä varten, joka varaa ajan tai tulee vastaanotolle, jonne voi poiketa ilman ajanvarausta. Meille voi puhua vapaasti, sillä työtämme koskee ehdoton vaitiolovelvollisuus, tähdentää Virpi Pohjanen.

– Kokemus on osoittanut, että on paljon ihmisiä, joille diakonia-työntekijä on ainoa kuuntelija.

Jokaiselle löytyy oma paikkansa

Messukylän seurakunnassa on kehitetty aineellisen avun rinnalle monenlaisia henkisen ja hengelli-

tä joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen, josta vähennetään tulona mainittu sata euroa.

Toimeentulotukea nostetaan ensi vuoden alussa 25 eurolla. Se on ainoa korotus, jonka köyhät todellisuudessa saavat, jos ovat riittävän köyhiä.

● ● ●
Piispojen vuonna 1999 laatima puheenvuoro *Kohti yhteistä hyvää* on edelleen ajankohtaista luettavaa niille, joita köyhyyden ongelma kiinnostaa.

Köyhyys on tehtyä. Sen pohjana on arvovalinta. Piispat toteavat, että ”menestyvät yritykset ja rikkaat ihmiset eivät enää halua jakaa hyvinvointiaan heikompiosaisille”.

Arvovalinnalla aiheutettu voitaisiin myös toisenlaisella arvovalinnalla

sen tuen toimintoja. On luotu erilaisille ihmisille tarkoitettuja ryhmiä, jotta jokainen voisi tasavertaisesti löytää paikkansa seurakunnassa.

– Messukylän seurakuntakodilla on torstaisin mahdollisuus yhteiseen ruokailuun. Aterialla käy monenlaisia ihmisiä, joten kukaan ei leimaudu. Työttömät ja vähävaraiset pääsevät syömään 1,50 eurolla, muille aterian hinta on 3,50 euroa.

Pienellä ylpeydellä Virpi Pohjanen kertoo Messukylän seurakuntakodin Juttupiiristä, joka on toiminut jo pitkälti yli kymmenen vuotta.

– Piiri ei ole pelkkä keskustelukerho, vaan matalan kynnyksen paikka, jonka puitteissa jokainen

▲ Messukylän seurakuntakodissa kokoonnutaan torstaisin ystävyysaterialle. Pieni hartaushetki on juuri pidetty ja Katariina Taipale on ryhtynyt annosteamaan herkullista kaalilaatikkoa.

voi puuhata jotain oman persoonallisuutensa mukaan.

– Juttupiiriläiset tekevät myös retkiä. On käyty ihailemassa luontoa ja matkattu tutustumaan eduskuntaan. Jokin aika sitten poikettiin Pyynikin piispantalolla, missä piispa **Matti Repo** ja hänen **Päivi**-vaimonsa tarjosivat kahvit ja tustustuivat vähävaraisten elämäntilanteeseen.

Risto Koivisto

Tampereen seurakuntien ruokapankin **RuokaNyssen** toimintaa voi tukea lahjoituksella tilille TSOP 573008-17241, viestikenttään merkintä RuokaNysse tai tunnusluku 3690 3211. Pienen lahjoituksen voi tehdä myös soittamalla numeroon 0600-95105. Puhelun hinta on 5,05 euroa. Varat käytetään vähävaraisille jaettavien elintarvikkeiden hankintaan. Vaatelahjoituksissa voi ottaa yhteyttä oman seurakunnan diakoniatyöntekijään.

Diakonissa parhaana ystävänä

Tämän tarinan päähenkilö on **Maarit**, joka on turvautunut diakonian apuun jo vuosikaudet. Samalla hän on antanut oman panoksensa tekemällä kirkolle vapaaehtoistyötä.

Maaritin vuokrayksio on siisti ja kodikas. Mistään ei olisi huomannut, ellei Maarit itse olisi maininnut hankkineensa huonekalut kierrätyksestä. Televisio on lahja miesystävältä.

Maaritin tarina on kuin seikkailukertomus.

20-vuotiaana Maarit asui Vaasassa, missä hän löysi vaihtelevia tilapäistöitä. Vakituista työtä toivoen hän päätti, että täytyy hankkia oma ammatti.

Maarit suoritti ravintola-alan kurseja. Hän opiskeli tarjoilijan, kokin ja kassanhoitajan taitoja.

Kohdalle sattui vuoden 1976 lama, jolloin tuntui, että Suomesa oli tarjoilijoita ja kokkeja enemmän kuin tarvittiin.

Maarit lähti Ruotsiin kokeilemaan onneaan. Hän saikin lomasisäisyyden tarjoilijana kuninkaanlinnaa vastapäätä sijaitsevan ravintolasta. Kiirettä riitti, sillä turisteja kävi paljon.

Ruotsinreissu ei jäänytkaan yhteen kesään, niin kuin Maarit oli suunnitellut. Hän sai kuulla, että lähellä Tukholmaa sijaitsevalle tehtaalta tarvittiin nuorta väkeä ja maksettiin hyvää palkkaa.

– Puolet työntekijöistä oli suomalaisia ja tehtaalla vallitsi reilu ilmapiiri. Oli paljon nuoria ja terveitä tyttöjä, jotka viettivät sekä työ- että vapaa-ajan yhdessä. Huvitteluun tarjoutui mah-

dollisuus kun oli rahaa, muistellee Maarit.

Rakkaus johti koviin kokemuksiin

Maaritin mukaan Ruotsin aika oli elämän kivoin kokemus. Hän ei jäänyt kuitenkaan maahan pysyvästi, sillä kahden vuoden kulluttua alkoi vaivata ankara kotikikä.

– Piti palata Suomeen ja asettua äidin luo Tampereelle. Uuden kesän tultua onnisti työnhaussakin. Pääsin tarjoilijaksi hyvään ravintolaan.

Maarit sai asunnon laitakaupungilta. Hän huolehti kunnostaan pyörimällä työmatkat. Syksyllä hänelle tarjottiin vakinaista paikkaa varavastaajan vakanssilla. Niin jatkui muutama vuosi hyvää elämää.

Kerran Maarit tuli lähteneeksi tanssimaan ja rakastui oitis matkoilla olevaan mieheen. Hän jätti työnsä ja muutti sulhon perässä pohjoiseen.

Pienellä paikkakunnalla ei löytynyt Maaritin kaipaamaa ravintolatyötä. Ajoittain hän teki hommia puusepänverstaalla, missä hioi ovia. Yhden kevään hän oli vesireittien merkitsijänä. Maaritia naurattaa, kun hän kertoo, miten hyvin hän tuli toimeen miespuolissa pukeuduttuaan haalareihin ja saappaisiin.

Kului neljä vuotta ja miesystävässä tapahtui jotain käsittämätöntä. Tämä alkoi juoda ja muuttui päihtyneenä hyvin väkivaltaiseksi.

Maaritin elämää hallitsi pelko. Lopulta hän löysi turvakotiin.

Sieltä hän lähti pelkän olkalaukun kanssa Tampereelle. Alkoholisointuneen miehen luota hän ei uskaltanut hakea tavaroitaan, ei edes vaatteitaan.

Toimeliaan ihmisen tie köyhyyteen

Maaritin retkien aikana maailma oli muuttunut. Työpaikat olivat hupenneet ja työttömien jonot pidenneet.

Maaritkaan ei enää löytänyt ravintola-alan työtä. Yritteliäänä ihmisenä hän kävi laitoshuoltajan kurssin. Maarit meni pienellä palkalla vanhainkotiin, missä siivosi ja nosteli asukkeja.

– Kaikki vanhukset eivät ole laihoja ja keveitä. Eräänä aamuna heräsin kovaan kipuun. Lääkäri totesi selän vaurioituneen raskaassa työssä.

Sairausloman jälkeen työvoimatoimisto laittoi Maaritin ”muuttuvan työelämän kurssille”.

– Se tuntui makaaberilta. Kaikki kurssilaiset olivat turhautuneita, sillä aika kului jonninjoutavassa jutustelussa.

Maaritin kertomus on tullut jo nykyaikaan. Nykyajassa ei ole helppo saada työtä, ei varsinkaan vajaakuntoisena. Maaritia odotti pieni työmarkkinatuki, jonka päälle hän joutui anomaan toimeentulotukea. Mutta sekään ei riittänyt ihmisen arvoiseen elämään.

Joku ystävä kertoi, että seurakuntakodilta voi hakea ruokakasseja. Maarit meni diakonissan vastaanotolle ja tunsu heti löytäneensä ihmisen, joka ymmärtää.

Pieniä unelmia uudesta onnesta

Vähän yli 50-vuotiaana Maarit pääsi työkyvyttömyyseläkkeelle. Pitkistä työttömyysjaksoista johtuen eläke jäi niin pieneksi, ettei sillä juhlita. Toisaalta eläke on niin suuri, ettei sosiaalitoimi enää auta. Ei auttanut silloinkaan, kun Maarit oli pitkään sairaalassa, mistä tuli iso lasku. Sen maksoi kirkko.

Tänään Maaritin elämä on asettunut omalle sijalleen. Hän käy joka toinen viikko hakemassa kassin RuokaNyssen pysäkiltä. Vaatteita hän löytää tarvittaessa seurakuntakodilta.

Toisinaan mielen valtaa toivottomuus. Silloin Maarit tietää sopia tapaamisen diakonissalle, jota hän sanoo parhaaksi ystävättäreksen.

Kirkon suhteen Maarit ei ole tyytynyt olemaan pelkällä saamapuolella. Hän on tahtonut antaa myös oman panoksensa.

Maarit toimii monissa tilaisuuksissa pöydänkattajana ja tarjoilijana. Hän on laatinut myös yksinkertaisia ruuanlaitto-ohjeita RuokaNyssen miesasiakkaille.

Millaisia sitten ovat Maaritin unelmat tulevasta?

Ensimmäisenä hän sanoo toivovansa, että säilyisi nykyinen terveys ja voisi maksaa laskut ajallaan.

Sitten Maarit miettii hetken aikaa ja kertoo haaveilevansa, että voisi ottaa jalka- ja kasvohoitoa sekä käydä kampaajalla.

– Joskus olis kiva hieman hemmotella itseään.

Risto Koivisto

Hanna Jukola

Diakonissa Virpi Pohjanen tuntee ihmisten ilot ja surut. Hän on monelle yksinäiselle ainoa luotettu ystävä. Ihmisten kuunteleminen on tärkeä osa diakoniatyöntekijän avunantoa.

Psalmit antavat sanoja rukoilijalle

RAAMATTUVIIKONVAIHDETTA vietetään 12.–13. marraskuuta kello 13–17 Seurakuntien talon Näsin salissa. Opetusjaksojen otsikkoina ovat Psalmit kristityn katumuksen tienviittana, Psalmin 51 selitys, Psalmien innoittama ylistys ja Kristityn rukouselämän kaksi puolta.

– Psalmien kirja on seurakunnan elämän alusta asti ollut kristittyjen tärkeä yhdyside ja rukouksen apuväline. Herran Päivään kokoontu-

neet käyttivät aikanaan psalmeja lauluteksteinään ja monet jaksot ovat yhä antamassa sanoja rukoilijalle elämän vaikeissa vaiheissa ja välillä tulkitsemassa hyviä käänteitä, helpotusta, anteeksi saamista ja iloa, selittää rovasti **Pekka Paakkanen**, joka toimii luennonsijana raamattuviiikonvaihteessa.

Paakkasen mukaan opetusjaksojen tarkoituksena on avata tietä psalmien rikkaa-

Pekka Paakkanen tekee selkoa psalmeista raamattuviiikonvaihteessa 12.–13. marraskuuta.

seen ja kristillisen elämän kannalta lähes ehtymättömään kokemusmaailmaan. Tapahtuman järjestävät Tuomiokirkkoseurakunta ja Kansan Raamattuseura. ■

Uudet urut kutsuvat Pispalan kirkkoon

PISPALAN KIRKON konserttiviikolla juhlitaan niin 40-vuotiaasta kirkkoa ja kirkontupa-toimintaa kuin uusia urkujakin. Viikko alkaa 27. marraskuuta kello 11 messulla, jonka toimittaa piispa **Matti Repo**.

Urkujen viihkiäiskonsertin samana iltana soittaa musiikin tohtori, urkuri **Jan Lehtola**. Kaikkien kuulijoiden lisäksi mukaan kutsutaan erityisesti Harjun seu-

rakunnan entisiä ja nykyisiä työntekijöitä.

Maanantaina 28.11. on vuorossa teema Urut & puuhuilut. Erikseen kutsuttuja ovat kaikki seurakunnan ryhmät.

Tiistaina 29.11. käyrätorvet kutsuvat urkujen kanssa erityisesti 40 vuotta sitten konfirmoituja, keskiviikkona houkuttaa tanssi partiolaisia perheineen. Torstaina 1.12. kuorot kaipaavat keral-

leen musiikinopetuksen op-tilaita perheineen.

Perjantaina 2.12. urut avautuvat kello 11 erityisesti kirkontupien välle ja kello 18 varsinkin 40 vuotta sitten kastetuille. Lauantaina 3.12. Requiem etsii etenkin 40 vuotta sitten vihittyjä.

Useimmat konsertit alkavat kello 18. Niihin on vapaa pääsy, ohjelma maksaa 10 euroa.

Lisää tietoa viikosta on

Saarnavuoro

Tiedostammeko tekemättä jättämisen merkityksen?

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Päivän evankeliumiteksti on apostoli Matteuksen kuvaus viimeisestä tuomiosta (Matt.25:31–46). Aikojen lopulla Jeesus tulee takaisin kirkkaudessaan. Enkelit kokoavat kaikki kansat hänen valtaistuimensa eteen ja oikeudenmukaisen tuomionsa alle.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Kysymys rakkauden teoista ja lähimmäisten palvelemisesta - eli diakoniasta - on niin tärkeä, että siitä käydään keskustelua myös viimeisellä tuomiolla.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Jeesus elää keskelläme kärsivien, kaltoin kohdeltujen ja syrjittyjen valepuvussa. Tunnistammeko lähimmäisessä Kristuksen? Tiedostammeko tekojemme tai tekemättä jättämisen merkityksen Herralle, kun kohtaamme vähäisiä veljiämme?

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Kuinka teot tai tekemättä jättämiset näyttääkin olevan viimeisellä tuomiolla pelastuksemme perusta? Ja miten voisimme pelastua, kun emme ole teoistamme tai tekemättä jättämisistämme aina edes tietoisia?

Vastaus löytyy jakeesta 37 ja se on sana ”vanhurskas”. Valtaistuimen oikealla puolella olevia kutsutaan vanhurskaiksi, vasemmalla puolella olevia ei kutsuta. Vanhurskaat pelastuvat lopulta, muut eivät.

Kumpikaan ryhmä ei pelastu tai joudu tuomiolle tekojensa vuoksi. Ainoa pelastuksen perusta on lahjavanhurskaus: Jumala julistaa meidät syyttömiksi syntiin yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden.

Rakkauden teot kuuluvat vanhurskauteen, Jumalan lapseuteen. Rakkauden teot ovat seurausta uskosta Jeesukseen. Jumalan lapset eivät tee hyvistä teoistaan numeroa, eivätkä usein edes huomaa niitä tehneensä. Jumalan lapset tekevät hyviä tekoja, koska heidät on pelastettu hyviä tekoja tekemään ja elämään Jumalan armoa kunnioittavalla tavalla.

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Olet toki tervetullut Tesoman kirkolle kuulemaan saarnaani, mutta yhtä tervetullut olet kotiseurakuntasi tilaisuuksiinkin. Olen ammatiltani diakoni. Haluan osaltani lisätä diakoniatyön näkyvyyttä jumalanpalveluksissa. Tällä kertaa saarnaan. Etsin päivän evankeliumitekstiin diakonisen näkökulman.

MINKÄ KIRJAN OLET LUKENUT VIIMEKSI?

Nathaniel Philbrickin kirjan Kamppailu merta vastaan, Valaanpyyntialus Essexin tarina (Tammi, 2001). Suosittelen kirjaa lämpimästi!

Hannu Jukola

Antti Kulmala saarnaa tuomiosunnuntaina 20. marraskuuta kello 10 Tesoman kirkossa.

Katso muu tapahtumatarjonta
www.tampereen seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut Aitolahden kirkossa klo 10

13.11. Johanna Porkola, Maiju Häyrynen. Pyhäkoulu
20.11. Terttu Haikka, Miia Moilanen. Pyhäkoulu

Muut tapahtumat

Miesten iltavapaa 15.11. klo 18.30 Aitolahden kirkko. ”Ahjossa opittua”, Tapani Luodes

Jumalan kämmenellä -ilta

23.11. klo 18 Atalan srk-koti. 3–8-vuotiaille lapsille perheineen jatkuen parittomilla viikoilla. Ohjelmassa kirkkohetki, askartelua, tempurata ja ilmainen iltapala. Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

HARJUN SEURAKUNTA

Messut ja jumalanpalvelukset

13.11. klo 10 Musikanttien messu ja kahvikonsertti Tesoman kirkko. Jukka-Pekka Ruusukallio, avustaja Veli-Pekka Järvinen, kanttori Tarja Laitinen. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Pispalan kirkko. Miia Patana, Rainer Bacsström, kanttori Miia Moilanen klo 12 Perhemessu Lielahden kirkko. Peppi Sievers, Tarvo Laakso, kanttori Lasse Kautto klo 17 Taizé-messu Pispalan kirkko. Teejatkot.

20.11. klo 10 Tesoman kirkko. Teuvo Suurnäkki, kanttori Janne Salmenkangas. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Pispalan kirkko. Ritva-Leena Hirvonen, Riitta Laankoski, kanttori Ville Karhula klo 12 Lielahden kirkko. Rainer Backström
Varikkomessu 20.11. klo 17–20 Pispalan kirkko

Aamumessu klo 8.30
16.11. ja 23.11. Tesoman kirkko

Muut tapahtumat
Anna ja Arvo -kahvila, Voionmaankatu 44 A, kerhohuone **15.11.** klo 13–14.30. Apuvälineohjausta, fysioterapeutti Leena Irri COXA:sta

Sururyhmä 17.11. klo 18 Tesoman kirkko. ”Surun vaiheet” Sururyhmän illassa voimme jakaa kokemuksiamme

Hannu Jukola

Diakoniatyöntekijä Jyrki Pikkaraisen pitelemää triangelia soittaa Lilli Lamminen ja vuoroaan odottavat Jooa ja Juuli Laakso sekä Sanni ja Viivi Käpylä, jotka olivat tulleet Aitolahden seurakunnan Jumalan kämmenellä -iltaan isoäitinsä Tarja Käpylän kanssa. Kuva on otettu Atalan seurakuntakodissa elokuussa.

Lapsiperheitä kutsutaan ideoimaan Jumalan kämmenellä -iltoja

Lapsiperheitä kutsutaan *Jumalan kämmenellä* -iltaan tiistaina 15. marraskuuta kello 17.30–19 Levonmäen seurakuntakotiin.

– Tutustumme yhdessä raamatunkertomusten ihmeelliseen maailmaan, askartelemme ja pidämme hauskaa tempuradalla, hiljennymme ruokarukoukseen ja syömme yhteisen iltapalan, kuvaile illan kulkua perhetyön pappi **Pirjo Tuiskunen** Messukylän seurakunnasta. Ensimmäinen kokoontuminen on myös osa eri seurakunnissa pidettävää *Koko perheen parhaaksi* -sarjaa. Lasten askarrellessa ja ”tempuilla” vanhemmille on oma tuokio aiheesta Luottamus ja anteeksianto.

Jumalan kämmenellä -iltojen malli on lähtöisin Hervannan seurakunnasta. Siellä tehtiin muutama vuosi sitten kysely seurakuntien päiväkerhoväelle se-

kä päiväkotilasten perheille. Vanhempien selkeä toive oli, että seurakunta järjestäisi arki-iltaisiin toimintaa lapsiperheille. Nykyisin iltoja järjestetään Hervannan lisäksi muun muassa Aitolahden ja Kalevan seurakunnissa.

– Lapsiperheiden toiveet ja ideat sekä vapaaehtoistyöntekijöiden tuki ovat erittäin tervetulleita myös Messukylän *Jumalan kämmenellä* -iltojen suunnittelussa, innostaa Pirjo Tuiskunen.

Yhteinen suunnittelupalaveri järjestetään tiistaina 29. marraskuuta kello 18 Levonmäen seurakuntakodissa.

Seuraava *Jumalan kämmenellä* -ilta pidetään 24. tammikuuta 2012 kello 17.30–19 Levonmäen seurakuntakodissa. Tarkoituksena on järjestää ilta noin kerran kuukaudessa.

Levonmäen seurakuntakodin osoite on Hikivuorenkatu 63.

menetyksestä toisten samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Kahvitarjoilu. Peppi Sievers ja Minna Savukoski

JOULUASKARTELUPAJA perheen koululaisille ja aikuisille la 3.12.

klo 11–14 Pispalan kirkon alasalissa. Askartelemme joulukoristeita ja –kortteja. Materiaalimaksu 3 €/hlö. Mukaan mahtuu 30 askartelijaa. Lisät. ja ilm. www.harjunlapset.fi. Järj. Harjun seurakunnan poika- ja tyttötyö

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut Hervannan kirkossa klo 11

13.11. Hannu Vuorinen, Kaija

Karvala, Maria Koivisto
20.11. Soile Rantavuori, Kaija Karvala, Martti Syrjäniemi klo 17 Toinen messu, Hannu Vuorinen. Messussa huomioitu erityisesti lapsiperheet. Lasten leikkienurkkaus, kirkkokahvit, rukouspalvelu

Muut tapahtumat Raamattuilta klo 18.30 kirkossa

10.11. Seurakunnan tehtävät – toteutuvatko meillä? aiheesta alustaa Juhani Räsänen
17.11. Mitä kaste ja ehtoollinen merkitsevät? aiheesta alustaa Ilmo Käki

Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30 kirkossa

13.11. Miksi valvoa? pastori

Ilmo Käki
20.11. Millainen on Raamatun antama näky seurakunnasta, mihin meidän tulisi olla menossa? pastori Hannu Vuorinen

Kuuntele Radio Dei, Tampere 97,2 kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30

Parisuhdeiltapäivä

19.11. klo 14 kirkossa. Poikkea kuulemaan hyviä alustajia ja keskustelemaan. Kokoontumisen alussa osallistujat päättävät kullakin kerralla käsiteltävät teemat. Teemoja mm. rakkaussuhteen tuholaiset, puolisoiden erilaisuus, itsetunto, anteeksiantaminen, puolisoiden suhdetarpeet, tunteiden

23.11. ilmestyvässä Tampereen Kirkkosanomissa sekä osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi/harju/musiikki/konsertit. ■

Konserttiviikon maanantaina puuhailuja soittaa Scaramella-yhtye, jonka tuoreella JOULUA- postikorttilevyllä tuetaan Tyttöjen Talon toimintaa. Yhtyettä säestää Pispalan kirkon uusilla urilla Harjun seurakunnan kanttori Ville Karhula.

Karkota kaamos israelilaisella tanssilla ja brunssilla

KALEVAN KIRKON SEURAKUNTASALISSA on mahdollista opetella israelilaisia tansseja lauantaina 19. marraskuuta kello 10 alkaen. Tilaisuus alkaa lyhyellä rukoushetkellä.

– Luvassa on mukavaa yhdessäoloa ja liikkumisen iloa! Tärkeää ei ole, menevätkö askeleet oikein eli rohkeasti vain mukaan kokeilemaan. Tanssit opetellaan alkeista lähtien, kertoo diakonissa **Anne Joro-**

nen Kalevan seurakunnasta.

Mukaan on hyvä ottaa liikkumiseen sopivat sisäken-gät tai tossut sekä vesipullo. Tanssihetken jälkeen on tarjolla brunssi, joka alkaa kello 11.30. Ateria maksaa viisi euroa.

Ilmoittautumiset brunssin takia 15.11. mennessä srk-toimistoon, p. 03 219 0385, tiedustelut: Anne Joronen, p. 050 345 1162. ■

ilmaiseminen jne.

Jumalan kämmenellä -ilta 22.11. klo 17.30 kirkossa. Aiheena Daniel leijonien luolassa, Raamatun opetusta, askartelua, tempurata, kynttilähetki ja iltapala

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut Härmälän kirkossa klo 10

13.11. Mirja Rautkoski ja Markku Ylipää

20.11. Herättäjä-Yhdistyksen kirkkopyhä. Jaakko Löytty, Juha Heikkilä, Jukka Heroja. Sakari Suutala avustaa ehtoollisella. Kirkkokahvit ja Sioninvirsiseurat, Löytty, Suutala, Heikkilä

Muut tapahtumat Jouluaskartelutapahtuma 16.11. klo 18–20 Peltolammin srk-keskus. Joulukorttiaskartelua

Torstaitupa 17.11.

klo 9.30–14 Peltolammin srk-keskus. Ikäihmisten kohtauspaikka torstaisin. Hartaus, mukavaa yhdessäoloa, jumppaa ja maukasta kotiruokaa. Mahdollisuus myös jalkahoitoon ja hierontaan. Vetäjinä Päivi Weckström, p. 050 591 6557 ja Seija Huttunen, p. 050 559 3414

Löydä Oma Ääni -kuoro

10.11. ja **17.11.** klo 18.30 Härmälän kirkko. Oman äänensä kadottaneille, laulutaidottomille ja omaa musiikillista ilmaisuaan etsiville

Naisten ilta Kuuselan Seniorikeskuksessa **23.11.** klo 18–21, Nuolialantie 46. ”Hyvän olon ilta”. Vieraita Härmälän kirjastosta. Ilta pikkujouluun ja adventin alkamisen merkeissä. Ohjelma: klo 18 sauna ja uinti, klo 19 teetarjoilu, klo 19.15 alustus ja keskustelua. Illan emäntänä Rea Maakanen, p. 050 586 0674, pastori Mirja Rautkoski, p. 050 414 2212. Tervetuloa mukaan eri ikäiset naiset läheltä ja kauempaa!

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut Kalevan kirkossa klo 10

13.11. Harri Luoma, Jukka Kuusisto, Kari Nousiainen klo 12, Lapinniemen kappeli. Harri Luoma, Kari Nousiainen **20.11.** Kalle Peltokangas, Veli-Pekka Ottman, Eliina Lepistö klo 12 sanajumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli. Kalle Peltokangas, Eliina Lepistö

Muut tapahtumat Tullaan tutuksi torstaisin klo 13 Kalevan kirkon sali 10, diakonissa Anne Joronen

Kaamoksen karkoituspäivä eläkeikäisille 12.11. Ilkon kurssikeskus. Lähtö klo 9.30 Kalevan kirkolta, paluu klo 17 mennessä, hinta 27 €. Tied. Anne Joronen p. 050 345 1162

Sanansaattajien radiolähetyspiiri 13.11. klo 14 Järvensivun srk-talo. Kirsi ja Touko Hakala. Kylväjän Sanan ja lähetysten iltapäivä 13.11. klo 15, Kalevan kirkon sali 9

Ainot ja Einot, kohtaamispaikka lapsiperheille ja eläkeikäisille 14.11. klo 9.30 Kalevan kirkon sali 5. Askartelua, leipomista, ulkoilua, laulelua, hiljentymistä ym. Kahvi 0,50 € ja mehu, pulla 0,50 €. Tied. Susanna Laitinen p. 050 541 5790

Sanan ja rukouksen ilta 15.11. klo 18.30 Kalevan kirkon srk-sali. Rukouspalvelua

Israelilaisia tansseja ja brunssi 19.11. klo 10–12.30 Kalevan kirkon srk-sali. Tervetuloa opettelemaan israelilaisia tansseja alkeista lähtien. Brunssi tarjolla klo 11.30, hinta 5 €. Ilm. ti 15.11 mennessä srk-toimistoon p. 03 219 0383. Tied. Anne Joronen p. 050 345 1162

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 22.11. klo 17.30 Kalevan kirkon srk-sali. Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu koko perheelle. Opetustuokio illan aiheen mukaan, askartelua, tempurata tai leikkejä/pelejä, iltapala

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut Messukylän kirkossa klo 10 13.11. Hannu Kilpeläinen, Touko Hakala, Katja Viljamaa klo 12 Linnainmaan srk-keskus, nimikkolähetien tulojuhla Heidi Peltola, Anna-Julia Peippo. Messun jälkeen Laihiat kertovat työstään Papua-Uudessa-Guineassa **20.11.** Anne-Maarit Rantanen, Janne Häkkinen, Katja Viljamaa, Puhallinorkesteri Windus III, joht. Anu Pihl klo 15 perhemessu Levonmäen srk-koti. Touko Hakala, Petri Karaksela klo 17 Iltamessu **20.11.** Uudenkylän srk-talo. Kaisa Yrjölä

Muut tapahtumat Naisten hemmotteluilta 11.11. klo 18 Levonmäen srk-koti. Perheneuvoja Pertti Salminen ”Parempaan vuorovaikutukseen”. Sirkku Heinäluoto. Mahd. rukouspalveluun. Hinta 10 €, sis. ohjelman ja iltapalan. Ilm. p. 219 0310 (ark. 9-15) tai paula.hendry@evl.fi

Siioninvirsiseurat 13.11. klo 18 Kaukajärven srk-talo. Kahvit klo 17.30. Raimo Naumanen, Jari Nurmi ja Jouko Sihvo

Jumalan kämmenellä -ilta Perheiden parhaaksi 15.11. klo 17.30–19 Levonmäen srk-koti. Lisät. s. 10

Naisten aamukahvit ja Kaukajärven lähetyspiiri 17.11. klo 9.30 Kaukajärven srk-talo. ”Namaste”, valmistamme yhteisen aamiaisen

Naisten aamukahvit 23.11. klo 9.30 Messukylän srk-koti. ”Lapsen lailla”, diakonissa Liisa Metsähonkala

Virsilauluseurat 17.11. klo 18. Jari Nurmi, Petri Karaksela

Pappapiiri 22.11. klo 10 Linnainmaan srk-keskus. Hannu Kilpeläinen, Ritva Fabrin

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut Aleksanterin kirkossa klo 10 13.11. klo 10 Jorma Pitkänen Ari Rantavaara kanttori: Riikka Viljakainen Aleksanterin lauluryhmä **20.11.** Lähetyspyhä Sade Siira Jorma Pitkänen Anssi Pyykkönen, Kirsi Mäki Händel-kuoro, joht. Debra Gomez Kirkkokahvit ja Uskomme juuret-tilaisuus kryptassa

Muut tapahtumat Ehtoollishartaus klo 17 Aleksanterin kirkossa 10.11. Sade Siira **17.11.** Asko Peltonen

Rukouksen ja ylistyksen ilta keskiviikkoisin klo 18.30 Pyynikin kirkontupa

Ehtoollishartaus 17.11. klo 17 Aleksanterin kirkko.

Uskomme juuret, syventymistä uskomme juuriin 20.11. klo 11.20, Aleksanterin kirkon krypta. Hengellisen musiikkimme juuret. Opetuksesta vastaavat Markku Ylipää ja Sade Siira. Musiikista vastaa Markku

Ylipää. Pyynikin Karkelosolu esiintyy

Uusia eväitä elämän reppuun 22.11.

klo 13, Emmaus, Seurakuntien talo. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan. Kädentaidot esiin

Pyynikin kirkontupa

Mustalahdenk. 21 A klo 10 aamukahvit, klo 11 ohjelmatuokio, lounas **11.11.** Markku Rinta, kitaramies laulaa **14.11.** yhteislauluja Maija-Stina Uotilan kanssa **15.11.** Maria Joutsu, mistä apua näön heikentyessä **18.11.** kirjakatsaus Ulla Sipponen. **21.11.** valokuvat kertovat, tuo kuvia, katsellaan ja muistellaan **22.11.** Antti Punkari, Neitsyt Maria ja hänen vanhempansa **23.11.** Eila Talvioja, sota-ajan muisteluja ja runoja

TEISKON SEURAKUNTA

Messut Teiskon kirkossa klo 10

13.11. Isänpäivän messu, Salla Munukka, kanttori Saija Siuko **20.11.** Sanajumalanpalvelus. Tero Matilainen, Anna Stina Nyman

Muut tapahtumat

Naisten hemmotteluilta 10.11. klo 18 Kämnniemen kerhohuone. Aunessalmen puoleisessa päädyssä. Ota oma vati ja pyyhe mukaan. Mahdollisuus sauna

Nuortenilta 11.11. klo 18 Kämnniemen kerhohuone

Nuorten varttikirkko

16.11. klo 17.30 Kämnniemen kerhohuone **Avoin raamattupiiri 17.11.** klo 18 Kämnniemen kerhohuone. Aunessalmen puoleisessa päädyssä

Ohjelmallinen virkistyspäivä työttömille 18.11. klo 10–15, Kaukajärven srk-talo. Hinta 5 € + matkat. Ilm. pe 11.11. mennessä Pirjo Torikka p. 050 563 3724

Musiikkipyhäkoulu 20.11. klo 13.30 Kämnniemen kerhohuone **Keski-Teiskon pyhäkoulu 20.11.** klo 15 Teiskon srk-talo

Työikäisten olohuone 20.11. klo 18 Kämnniemen kerhohuone. Aunessalmen puoleisessa päädyssä. Matalan

kynnyksen kohtaamispaikka hengellisten asioiden äärellä. Teetä, yhdessäoloa, musiikkia ja hiljentymistä

Lähetysten rukousryhmä 21.11. klo 19. Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A

Ehtoollishartaus 22.11. klo 13. Kotilinnasäätiön kerhohuoneessa, Ullakonvainio 5

Päivähartaus 23.11. klo 12.30, Teiskon kirkko

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut Tuomiokirkossa klo 10

13.11. Työn sunnuntai, teologian tohtori Ilkka Kantola, Olli Hallikainen, Anssi Pyykkönen, Pirkanpojat C-kuoro, joht. Jouni Rissanen, Kristillisen työväenyhdistyksen Puhallinorkesteri, joht. Ulla Seppä. Kirkkokahvit joiden yhteydessä paneelikeskustelu työstä ja kutsumuksesta, Ilkka Kantola, toiminnanjohtaja Pekka Salmi ja työntekijöiden edustaja, Puheenjohtajana yhteiskunnallisen työn johtaja Ilkka Hjerppe. Lisät. s. 4 **20.11.** Maanpuolustusnaisten Liiton juhlijumalanpalvelus, Asko Peltonen, Nona Lehtinen, Matti Hannula, Pasuunat

VOIMALA-messu 11.11. klo 19 Tuomiokirkko. Nuorten aikuisten messu joka kuun toisena perjantaina

Muut tapahtumat Raamatun opetus 12.11.–13.11., Näsin sali, Seurakuntien talo. La ja su klo 13–17. Psalmit; psalmit kristityn katumuksen tienviittana, psalmin 51 selitys, psalmien innoittama ylistys, kristityn rukouselämän ja luottamuksen kaksi puolta. Rovasti Pekka Paakkanen. järj. Tuomiokirkkosrk ja KRS

Katariinan seniorit klo 9.30 srk-koti Katariina **14.11.** ajatuksia hoitotahdosta, terveydenhoitaja Vuokko Lehtimäki **21.11.** urkuri Matti Hannula

HETI – hengellinen tiistaikerho 15.11. klo 13 Emmaus, Seurakuntien talo. Naiset Jeesusken seuraajina, Antti Punkari. Kerhon vetäjinä toimivat Sirkka Vilenius ja Tuula Kivimäki

Ehtoollishartaus 17.11. klo 17 Aleksanterin kirkko. Asko Peltonen

Yhteiset lähetysmyyjäiset 19.11. klo 11–13 Näsin sali, Seurakuntien talo

UUER – uusia eväitä elämän reppuun 22.11. klo 13 Emmaus, Seurakuntien talo. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan. Kädentaidot esiin. Järj. Tuomiokirkkosrk:n ja Pyynikin srk:n diakoniatyö

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut Viinikan kirkossa klo 10

13.11. Daniel Hukari, Ulla Halttunen, Katariina Vuorinen **20.11.** Ulla Halttunen, Daniel Hukari, Veikko Myllyluoma

17.11. Hiljainen iltakirkko klo 19 Viinikan kirkko. Ismo Kunnas

Iltamessu 20.11. klo 18 Nekalan srk-talo. Daniel Hukari

Muut tapahtumat Sanasta Suunta 13.11. klo 14, Viinikan kirkko. Vastavirrassa, Kari Salo Hannu Sippola, laulu. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen. Kahvi- ja teetarjoilu. Järj. Viinikan srk, SRO, Kirkkopalvelujen opintokeskus

Torinon käärinliinan salaisuus ti 22.11. klo 18 Nekalan srk-talo, dosentti Juha Hiltusen luento. Järj. Suomen ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys ry:n Tampereen paikallisyhd. ja Viinikan srk

Joulukorttipaja perheille Ma 28.11. klo 18–20 Nekalan srk-talolla. Askartelua, päiväkodin opettaja Annika Somero. Tarvikemaksu 2 €/perhe. Ilm. p. 219 0377/nuorisotsto

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection

DEUTSCHER GOTTESDIENST

13.11. Um 15 Uhr in der Krypta des Doms. Röker, Haapaniemi, Emmanuel Eneh **20.11.** David Ratcliff

Sukkatalkoot ja ikkunakilpailu Mummon Kammarissa

OSALLISTU TAMPEREEN SEURAKUNTIEN Mummon Kammarin sukkatem-paukseen ja äänestä Kammarin ik-kuna Valoviikkojen kauneimmak-si ikkunaksi!

Kammari haastaa kaupunki-laiset suuriin villasukkatalkoi-siin. Sukkia voi neuloa kotisohval-la yksin tai ystäväsi kanssa tai tul-la kutimen kera Kammariin arkisin (ma–to klo 10–14).

On monta tapaa auttaa: Tee jou-lulahjasukat Rauhaniemen sairaa-lan vanhuksille. Sukan varren pi-

tää olla väljä, ettei se purista nilk-kaa. Tuo sukat Kammarin toimis-toon 15.12. mennessä. Halutessasi saat langat toimistosta. Jos sukkia tulee paljon, osa myydään Mum-mon Puodissa.

Voit myös neuloa sukat morsiusparille hotellin langoista. Oh-jeen ja langat saat toimistosta. Kammari saa jokaisesta sukkapa-rista 15 euroa.

Voit myös lahjoittaa neulomasi sukat myytäväksi Kammarin myy-jäisissä pe 25. marraskuuta kello

11–14 tai Mummon Puodissa. Myös lasten kokoja tarvitaan. Tarve su-kista on jatkuva. Voit myös antaa

villasukkalankoja jaettavaksi ku-tojille.

Kertyneet varat käytetään nuor-ten työllistämiseksi vanhusten ul-koiluavuksi.

Äänestä Kammarin ikkuna voittoon!

Kammari on mukana Valoviikko-jen näyteikkunakilpailussa. Kil-pailu on jo meneillään ja se päät-tyy 20. marraskuuta. Valokuvat ik-kunoista ovat nähtävänä 2.11. jul-kaistussa Tamperelainen-lehdessä

sekä Radio957:n sivuilla www.radio957.fi.

Jos et käytä tietokonetta, voit ää-nestää ehdokastasi Mummon Kam-marin 2. kerroksessa ma–to klo 11–13.30.

Kammarin näyteikkunat somis-ti vapaaehtoistyöntekijä **Kati Lind-berg**.

Lisätietoja: **Anja Leino** p. 03 219 045 tai **Hanna Vihottula**, p. 03 219 0317, www.mummonkammari.fi Mummon Kammari sijaitsee osoit-teessa Otavalankatu 12 A. ■

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gudstjänst/Högmässa i Gamla kyrkan varje söndag kl 10.30 För annan verksamhet eller eventuella ändringar (t.ex. under jultiden) se vårt programblad som finns i kyrkan, Kyrkpressen eller ring 03 219 0298

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen. **Pe 11.11.** ei avointa kirkkoa Hääyö -tapahtuman vuoksi.

LEIRIT

Tunturin talvi – perheiden lumi-leiri Yläksellä 25.2.–2.3.2012. Hinta 190€/hlö, 140€/alle 14 v. Sis. bussimatkat sekä ”Lapin täysi-hoidon” majoituksineen. Lisät. sekä ilm. 4.12. mennessä Maria Seppälä, p. 050 4333 694. Järj. Harjun srk

Matkalla kohti joulua Äiti-lapsileiri Torpalla 9.–11.12. Mukavaa yhdessäoloa ja hyvää ruokaa. Hinta aik. 50 €, 13–17 v. 25 €, 2–12 v. 20 € ja alle 2 v. ilmaiseksi. Omät kyydit, omat liinavaatteet. Tied ja ilm. 2.12. mennessä p. 03 219 0214

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma–to klo 8–18 ja perjantaisin klo 8–14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13, P. (03) 219 0420 Avoinna ma–pe klo 10–17. Kauniita käsintehtyjä joulukortteja laaja valikoima. Lämpimiä tumppuja, villasukkia sekä käsintehtyjä onnitelukortteja. Kauniita käsitöitä itselle tai lahjaksi

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto Kyttälänk. 1 A, p. (03) 219 0281 Avoinna ma–pe klo 9.30–15 ja torstaisin klo 9.30–17. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja. Meiltä löydät myös luonto- ja retkeilyoppaita

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 219 0711 ma–to klo 8.30–11.30, pe 8.30–10.30 Toimisto p. 219 0455 ma 9–17, ti–to 9–14.

Marraskuun näyttelynä Käsitönnäyttely, Tesma Pyykkö.

Kyläpaikka Maanantai klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat klo 14 Kirjojen ystävien aiheina **14.11.** Maija-Liisa Mattila: Vanhan ihmisen kuvauksia suomalaisessa kirjallisuudessa **21.11.** Kaarlo Hyskeen muistoja Viipurista klo 14 Shakki vai matti, seniorit pelaavat, 2. krs **14.11.** klo 18–20 Leskien Klubi –kahvila, vieraana Valon neito Noora Mäcklin. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on hellittänyt.

Tiistaisin klo 10 Askartelutalkoot ja tumpputitistai **15.11.** klo 13–15 Arvokkaan vanhuuden puolesta – Mummon Kammarin iltapäivä kirjastotalo Metsossa. Miten vanhusasiamies auttaa? Päivi Kemppainen. Kun Alma ja Elma tarvitsevat apua seurakunnasta... Diakonissa Katri Ikonen ja vanhustyönohjaaja Pirkko Partanen. Arvon mekin ansaitsemme – yhteislaulua, Veikko Rantalainen ja Hanna. Saliin mahtuu 200 kuulijaa.

Keskiviikkoisin **16.11.** klo 10 Leskien Klubi –kahvila, musiikkituokio Hilikka Malm ja Anja Kulokorpi klo 10 Nettinurkassa Atk-Seniorit Mukanetin opastajat klo 13 Nyt laulajaiset on, laulattajina **16.11.** Eero Wallin ja Raimo Jokinen **23.11.** Mauri Kuusinen ja Hilikka Malm

Torstaisin klo 10 Sudokun ratkojaiset **10.11.** Miten ikä muuttaa unta, kouluttaja Leila Vuorinen, luentosarja äskettäin eläkkeelle jääneille tai pian eläkkeelle jääville naisille. **17.11.** klo 11 Muisti- ja tuolijumppa Kotialttarin äärellä klo 12.30 Toivevirsinä, Maija-Stina Uotila klo 13 päivähartaus **10.11.** pastori Janne Häkkinen **17.11.** diakonissa Eija Heikkilä

Syksyn viimeinen perehdytyskurssi vapaaehtoiseen vanhustyöhön: iltakurssi klo 17–19 ma 28.11. jatkuen ke 7.12. Tied. ja ilm. p. 219 0455 tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi

Otavalankatu 12 A (Rautatienkadun risteys)

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihde-ongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 219 0372. Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30. **Vaatepalvelu** auki ma–to 7.30–12, pe klo 7.30–11. **Ilmainen puuro tai keitto** asiakaskortilla ma–to 10–12 ja pe 9.30–11.

Lauantaiaukiolo klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko klo 10–12. Tarjolla leipää ja kahvia maksutta **13.11.** Kari Kuusisto, Suomen Raamattuopisto **20.11.** Katri ja Eero Nahkuri, Musta Lammass

Keskiviikkohartaus klo 9.45–10 **16.11.** Ismo Kunnas, Viinikan srk **23.11.** Janne Kankainen, Messukylän srk

Keskiviikkoklubi keskiviikkoisin klo 13–14.45 Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

MYÖTÄTUULI

Yht. vammaistyö **Ti 15.11.** klo 17–19.30 Aurinkoklubi lidesrannan srk-koti, lidesranta 5 Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettu ryhmä. Ota yhteys etukäteen avustajatarpeen vuoksi. Mari Tuominen p. 050 5351139

La 26.11. klo 10–15.30 Liikuntarajoitteisten aikuisten virkistyspäivä Ilkon kurssikeskus, Ilkontie 8–10 Ilm. 18.11. mennessä p. 050 561 1027

Ke 16.11. ja ma 12.12. klo 10–12

Takahuhdin omaishoitajat kokoontuu, Laidunkatu 5

Kuurojentyö **Ma 21.11.** Viittomakielinen päivätoiminta Pyynikin kirkontupa, Mustanlahdenk. 21 A Aihe: Ajankohtaista asiaa muutoksista, Marjatta Astrén Ruokailu klo 12.30 hinta 4 €, ohjelma alkaa klo 14

Ti 22.11. klo 16–18 Viittomakielinen seurakuntapiiri Myötätuuleessa, Ilmarinkatu 10 Aihe: Kirkkovuosi päättyy, uusi alkaa

Näkövammaistyö Myötätuuli, Ilmarinkatu 10 **Ke 9.11.** klo 13 Miestenpiiri isäntänä Mikko Voutilainen **To 10.11.** klo 13–15 Avoimet ovet Tervetuloa tutustumaan toimintaamme! **Pe 11.11.** klo 10–12 Vertaistukiryhmä – keskustelua, sanomalehden lukua, asiointimahd. lähialueella, päivähartaus, yhteislaulua **Ke 16.11.** klo 13 Raamattupiiri pastori Tapio Virtanen **To 17.11.** klo 13–15 Keskustelutilaisuus Aiheena Hyvä elämä – Arvokas vanhuus Kannsamme keskustelemassa ovat apulaispormestari Irja Tulonen ja johtava ylihoitaja el. Piippa Jumppanen **Pe 18.11.** klo 10–12 Vertaistukiryhmä **Ke 23.11.** klo 13 Miestenpiiri **PALVELEVA PUHELIN** Keskusteluapua su–to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30–13 Kalevan kirkon srk-salissa Syyskauden aiheena ”Ihmisen Pojan matkassa”

10.11. Jeesuksen kuolema (Mark.14–15), Sanna Erkanaho, ”Usko ja teot”: Armi Taponen **17.11.** Jeesuksen ylösnousemuksen ihme (Mark.16:14–20), Jorma Satama; ”Kristus esikuvana”, Leena Lammontausta

Lisät. Kati Eloranta (kati.eloranta@evl.fi / 050 431 6627)

RETKET/MATKAT

Pyynikin seurakunta tekee matkan Salzburgiin 5.–12.6.2012 Arvioitu hinta 750 €. Ilm. p. 03 219 0522/Sari Siukola, arkisin klo 9–15 Tied. p. 040 083 4812/Marjatta Kulku

Sortavala – Vanha Valamo, 4 pv:n matka 16.–19.6.2012. 1 yö Sortavala-hotellissa, 2 yötä

PETRI LAAKSONEN
Loistakoon liekki
Petrin ja Anna-Mari Kaskisen laulujen 20-vuotisjuhlakonsertti
TAMPEREEN TUOMIOKIRKKO LA 19.11. KLO 19
Konserttiohjelma 15 € (käteismaksu) ovelta alkaen tuntia ennen

Hiukset ja kynnet tarvitsevat Piimaxia

Piimax C + Biotiini on vahva ja tasa-painoinen piivalmiste, joka on **kehitetty erityisesti kynsiä ja hiuksia vahvis-tamaan**. Valmiste on **hyväksi myös iholle, luustolle, nivelille ja verisuon-ten seinämien terveydelle**.

Vaikuttavina aineina on mm. piitä ja biotiinia, jotka **antavat tuuheutta hiuk-sille sekä estävät kynsien lohkeilua ja liuskoittumista**.

HIUSTEN JA KYNSIEN VAHVISTAJA PIIMAX C+BIOTIINI
Päiväannos (3 tabl.) sisältää piitä 364 mg, C-vitamiinia 60 mg, kromia 50 µg, biotiinia 60 µg sekä kalsiumia ja magnesiumia.
Piimax C + Biotiini on suomalaisessa lääketehdaassa valmistettu laktoositon, hiivaton ja gluteeniton ravintolisä.

Hankintatukku Oy
www.hankintatukku.fi

Terveyskaupoista, -osastoilta ja apteekeista

Tutkittua suomalaisen lääketehdaan laatua

Sirpa Bergman

Heinäkallion joulu vie vanhan ajan tunnelmaan

HOUKUTTELEEKO MAHDOLLISUUS perinteiseen joulunviettoon mukavassa seurassa? Se onnistuu tänäkin vuonna Tampereen seudulla. Joulunvietto järjestetään 23.–26. joulukuuta Heinäkallion leirikodissa Kangasalla.

Tapahtuma on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat nauttia kristil-

lisestä joulusta muun muassa laulaen, leikkien, joulukirkossa käyden ja tietysti joulupöydän runsaista antimista nauttien.

Aattona rantasauna on lämmin ja avantoonkin voivat rohkeimmat pulahtaa. Odotettu Joulupukin vierailu ja nokipannukahvit kodassa ovat myös ohjelmassa. Lisäksi on mahdollisuus runsaaseen lepoonkin, juuri oman halusi mukaan.

Mukaan ovat yhtälailla tervetulleita niin yksittäiset tulijat kuin

pariskunnat tai perheetkin. Varsinaista lapsille suunnattua ohjelmaa ei ole, joulunvietto on suunniteltu lähinnä aikuisille, mutta lapset ovat vanhempiensa mukana tervetulleita.

Joulun täysihoitohinta omin liinavaattein on 150 euroa, yhden hengen huoneessa 180 euroa.

Lisätietoja (ilmoittautumisohjeet ja tarkka ohjelma) Sirpa Bergmanilta: p. 045 272 2413, sirpa.bergman@uusherays.fi

luostarihotellissa, puolihoito. Infotilaisuus ti 15.11. Hervannan kirkolla klo 18. Lisät. Pirkko Partanen 050 406 7170

RETRIITIT

Hiljaisuuden retriitti 2.–4.12. Hämeenkyrön Särkijärvellä Pirkko Raipala ja Harri Virtanen
Hinta 100/90 €
Ilm. p. 040 745 3393

Henkilökohtaisesti ohjattu retriitti 2.–6.12. Kangasalan Heinäkalliolla
Anneli Hukari ja Stella Rauhaniemi
Tied. ja ilm. p. 040 902 2813

RUKOUKSEN TALO

Keskusta, Kytälänk. 1
Yhteistä rukousta joka arkiamu klo 9–11
Nuorten rukouskoulu Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Nuorten aikuisten Vastaan otto – illat, ti klo 18, **29.11**
Rukousta, ylistystä, Raamattua, yhteistyössä Uusi Verso/ Rukouksen talo

Hervanta
Hervannan kirkossa, Lindforsink. 7
Aamurukous ti ja to klo 9–10 ja ke klo 8–9
Rukousta, raamatunlukua ja hiljentymistä
Cafe Olohuone, Kauppakeskus Duo
Rukouskävely to klo 14, lähtö Hervannan kirkolta
Aamurukous kirkolla la klo 9–10
Kristus-ilta kirkolla klo 17 **26.11.**
Ylistystä, rukousta ja Jumalan Sanaa

Haukiluoma
Haukiluoman kerhohuone, Tyvik. 11
Isän sylissä – rikotusta eheäksi -ilta **10.11.** klo 18.30–20. Ylistystä, opetusta, rukousta

Isän sydämeltä -ilta (Rukouksen talo) **18.11.** klo 18.30–20, Haukiluoman srk-koti. Pentti ja Päivi Matara

VARHAISAAMUN RUKOUSHETKET

Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 5.30–7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8. Tied. Kirsti Jokihaara p. 040 590 3256

SATEENKAARIMESSU

la 19.11. klo 18 Finlaysonin kirkossa. Ehtoollismessu seksuaalivähemmistöihin kuuluville ja heidän läheisilleen ja kaikille messusta kiinnostuneille. Messussa liturgina toimii pastori Eeva Koskimäki ja pastori Hilikka Olkinuora saannaa. Kirkkokahvit.
Järj. Tuomiokirkkoseurakunta

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
P. 03 219 0111 (vaihte),
avoinna 8.30–15.45

Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu
· Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 8.30–15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Pispalanvaltie 16 C.
Avoinna ma, ti, to klo 9–13, ke klo 9–17, pe suljettu. Tied. Satu Tahlo-Jortikka p. 050 558 0231
Tervetuloa avoimeen kahvilaan!

SINKKUILTA

Sinkkuilta 15.11. klo 18–20
Aleksanterin kirkon alasalissa ti **15.11.** Levyraati. Tuo mukanas mielimusiikkiasi cd-levyllä ja valitse

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET Kurjentaival 22, 33100 Tampere
(Vastapäätt Viinikan kirkkoa)
Seurat
Pyhäpäivisin klo 15.00
Kanssapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00
Tervetuloa!

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat
Su 13.11. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalolla, Keskisenkatu 20. Kahvit klo 17.30. Raimo Naumanen, Jari Nurmi, Jouko Sihvo.
Ti 15.11. klo 19 Seurakuntien talo, Näsilinnank. 26, Ateena-sali, Jaakko Löytty, Antero Holma, Antti Saarelma.
Su 20.11. Herättäjän päivä Härmälän seurakunnassa.
Klo 10 messu kirkossa, Jaakko Löytty. Kahvit ja n. klo 12.00 seurat kirkossa, Löytty, Sakari Suutala, Juha Heikkilä.

KANSAN RAAMATTUSEURA Satakunnankatu 28, p. 223 1771
Seniorifoorum 10.11. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Lähtevän rinnalla kulkeminen, Hilikka Sand. Kahvitarjoilu klo 12 alkaen.
Psalmi 12.–13.11. klo 13–17 Seurakuntien talo, Näsin sali,

Pekka Paakkanen.
Retki Porvooseen 17.11.
Tutustutaan Tuomiokirkkoon, J.L. Runebergin kotiin ja Noark-pienoismaailmaan. Lähtö klo 8.30 ja paluu n. klo 19.30. Hinta 60 € (sis. matkat, sisäänpääsymaksut, lounaan, kahvin). Ilm. p. 223 1771 tai anneli.rautakorpi@sana.fi
Aviopari-iltapäivä 20.11. klo 15 Hämeenkulma, Hämeenpuisto 15 A 4, Katja Volanto-Lumppio ja Esa Lumppio.
Opiskelijailat perjantaisin klo 19 Glooria Sali, Kytälänkatu 1, 2. kerros.
www.kansanraamattuseura.fi

SLEY Luther-talo Pellavatehtaank. 19 Messu joka su klo 11.
Päiväpiiri ke klo 13.
Keidasilta marttyyreista la 12.11. klo 18.30.
Tervetuloa! www.sley.fi/tampere

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16, sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19.
Pe 11.11. klo 18.30 rippikoulun kodin ilta.
Kaikki ovat tervetulleita!

kappale, jonka haluat soittaa muillekin. Lisät. sari.peltonen@evl.fi
p. 050 381 7177 Katso myös www.tampereensinkut.fi

Sinkkujen oloilta Nekalan srk-talolla 19.11. klo 17–02.
Illan aikana tapaavat muita yksin eläviä, jotka Sinun tavoin kaipaavat juttuseuraa viikonloppuisin. Voit myös pelata biljardia, liitokiekkoa, pingistä ja muita pelejä. Nyyttikestit. Saunomismahdollisuus. Keskustorilta paikalle pääset bussilla 15, pysäkki on talon edessä.

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30

www.tampereenraamattukoulu.net
14.11. Hannu Karvonen, Matteuksen evankeliumi
21.11. Turkka Aaltonen, Isä meidän rukous

TUOMASMESSU

13.11. klo 18 Aleksanterin kirkko
Yhdessä valvoen. Rippiäiti ja -isä ovat tavattavissa jo tuntia ennen messua. Lastenhoito ja pyhäkoulu kirkon alasalissa. Teejatkat heti messun päätyttyä kirkon alasalissa

VERENLUOVUTUS

pe 11.11. klo 14–18 Tesoman srk-salissa, Tesomankuja 5

LIVE NATION, ET-LEHTI JA JOULURADIO YLPEÄNÄ ESITTÄVÄT

Samuli Edelmann

RAKASTETUIMMAT -VIRSIKONSERTTIKIERTUE

TAMPEREEN TUOMIOKIRKKO
Perjantaina 18.11.

AKAAN KIRKKO
Keskiviikkona 30.11.

Konsertit alkavat klo 19.00

LIPUT: 30€ (+mahd. toimitusmaksut)
Lippupalvelusta 0600 10 800
tai 0600 10 020, sekä Lippupalvelu Oy:n toimipisteistä ja internetistä www.lippupalvelu.fi

LIPUNMYynti ON ALKANUT!

KATSO KOKO KIERTUE: WWW.VIRSIA.FI

LIVE NATION, Rautakorpi, Kotimaa-kappi.fi, ET, Rautakorpi, PRO

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

55. vuosikerta

◆ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

◆ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

◆ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi
◆ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 219 0324 ja 219 0275
Jakelu: fax: 219 0388. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
◆ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, Marita Lyyra, p. 014-641 481, gsm 040 729 2119, fax: 014-616 035, marita.lyyra@kotimaa.fi.
◆ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

◆ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa
◆ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.
◆ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
◆ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
◆ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
◆ **Painopaikka:** Sanomapaino Oy, Hämeen Paino Oy, Forssa
◆ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X
◆ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 23.11. aineisto 9.11. mennessä, 7.12., aineisto 23.11. mennessä

Pieni Kirjakauppa

- Taide- ja harrastekirjat
- Romaanit, dekkarit ja pokkarit
- Pelit, leimasimet ja askartelutarvikkeet
- Paperinuket
- Kortit, kirjekuoret ja postimerkit

Meiltä myös mieluisat isänpäivalahjat!

Avoimma ma-pe 9 - 17, la 10 - 14
Sammonkatu 13, TRE www.pienikirjakauppa.fi 010-666 5757

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY

Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
* perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.
Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
www.talotaitokeskus.fi

KOTIPIRTIN PALVELUTALO
Ikkääntyvän voimavarakeskus

Palvelusetelillä tuotettavia palveluitamme ovat omaishoitajan vapaan aikainen sijaishoito asiakkaan kotiin tai Kotipirtin päiväkeskustoimintaan. Tiedustelut Pia Ojala 050-403 5657

Uutena palvelusetelituotteena tehostettu palveluasuminen palvelutalon asunnoissa ja muistisairaiden ryhmäkodissa. Lisätietoja saat oman alueesi asiakasohjauksesta tai kotisivuiltamme.

www.kotipirttiry.fi
Käräjätörmä 12, 33310 Tampere

Kun olet päättänyt myydä asuntosi, kutsu meidät paikalle.

Annamme suullisen hinta-arvion asunnostasi. Arviointi on maksuton, eikä edellytä sopimuksen tekoa.

Ota yhteyttä! Puh. 03-255 3111
www.asuntopari.net
asuntopari oy lkv
Kalevanpuistotie 15, 33500 Tampere

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi - palveleva perheyriityksemme

Tampereen HAUTAUSPALVELU OY
Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen
Leena Mäkipää-Koivumäki

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.

PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
www.tampereenhautauspalvelu.fi

• markkinoiden laajin raamattuvalikoima • Suomen Pipliaseura • www.pipliakauppa.fi

Piplialahjat

RAAMATTU RISTIIN RASTIIN
Innostava luku- ja hakuteos Raamatun opeista. 365 teksti-kokonaisuutta vuoden jokaiselle päivälle.

PIPLIA LAPSILLE
Koko perheen klassikko-raamattu. Myös äänikirjana.

NAHKANTINEN RAAMATTU JA VIRSIKIRJA
Tilaa lahjansaajan kultainen nimipainatus kanteen. Useita eri värejä.

uutuus RAAMATTU RISTIIN RASTIIN

Suomen Pipliaseura | PL 54 | 00241 HELSINKI | puh 010 838 6520 | myynti@bible.fi

- OSTETAAN AUTOJA -
Käteisellä /loppuvelan lunastus.
NYT MYÖS: Hinta-arviointi palvelu.
Teiskontie 61 Ark. 10-17.00
p. 0400 628 138 / -ota talteen
www.autoauto.fi
TERVETULOA

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

Juhlat tulossa?

Syntymäpäivät, muistotilaisuudet, kokoukset, koulutukset, pikkujoulut... yksityisille, yrityksille ja yhteisöille ammattitaitoisesti maistuvien tarjoilujen kera. Ravintolassamme on A-oikeudet.

Edulliset ryhmäröyökailut esim. ennen teatteriesitystä.

kahvila & ravintola WILLA VIOLA

Tampellan esplanadi 4
33100 Tampere
Puh. (03) 3141 5360
marja.hietala@viola-koti.fi

Tervetuloa joulustokille.

Suomen kansan pyhimyskalenteri

Nyt vain **39⁹⁰**

Heikki Oja
Suomen kansan pyhimyskalenteri
Suomen kansan vuosisatojen saatossa kunnioittamat pyhät tammikuun alun Abelista joulukuun lopun Sylvesteriin.

kotimaakauppa.fi

Lisää tuotteita löydät:
www.kotimaakauppa.fi

Orjia ja talkoita

TÄMÄ VUOSI on Euroopan unionin nimeämä vapaaehtoistyön vuosi. Erityisesti keskieurooppalaiset yhteisöt ovat pyrkineet kampanjoimaan ja saamaan ihmiset liikkeelle suuntaamaan toimintatarmonsa yhteisiin toimintoihin, joiden perustana on se, etteivät henkilöt saa työstään taloudellista korvausta.

Meille suomalaisille vapaaehtoistyö ei ole millään lailla vierasta. Suomalaiseen yhteiskuntakulttuuriin on aina kuu- lunut yhdessä tekemisen ajatus; talkootyö on meille itses- täänselvyys. Tässä mielessä eroamme eteläisemmistä naa- pureistamme, joiden on siis kampanjoitava vapaaehtoistyön puolesta. Miksi näin?

Ehkäpä siksi, että suomalainen ja pohjoismainen elämän- muoto on perustunut pitkälti vapauden perustalle, jossa ku- kin vastaa itsestään ja samalla hoitaa vapaaehtoisesti yhtei- siä asioita. Näin on syntynyt vaikkapa kunnallishallinnon pit- kä vapaaehtoisperinne.

Mualla Euroopassa feodalismi syveni 1700-luvulla niin, että talonpoikaisto sidottiin isäntiinsä, omistajiinsa, ja syntyi maaorjien luokka. Ja herrat päättivät kaikesta kaikkien puo- lesta. Samaan kulttuuriseen ilmiöön liittyy myös jokamiehen- oikeus, oikeus kulkea toistenkin mailla ja nauttia luonnon an- timista. Se on osa pohjoismaista vapautta, mutta monille muille vieras ilmiö.

On vaikea kuvitella, että virallisesti orjuus poistui vasta puolitoistasataa vuotta sitten, Venäjältä 1861 ja Yhdysval- loista pari vuotta myöhemmin. Vai poistui? Viime vuosien tiedot ympäri maailmaa tietävät valitettavasti kertoa, että it- se asiassa orjuus on vain lisääntynyt ja kymmenet miljoonat ihmiset elävät vaila vapautta.

Viitteitä tällaisesta on nähty myös Suomessa muun muas- sa naiskaupan muodossa, eivätkä kiinalaiset kivimiehet tai parin euron tuntipalkalla uurastavat rakentajatkaan juuri kau- kana orjan asemasta ole. Orjakauppa Afrikassa ja Lähi- ja Kaukoidässä on tosiasia, jota ei voi kiistää.

Tämä juttu lipsahti ehkä tahtomattani pakkotyöhön va- paaehtoistyön sijasta. Seurakunnallinen vapaaehtoistyö on kaikkialla tunnettu ja tunnustettu yhdessä tekemisen muo- to. Kymmenet ja taas kymmenet seurakuntalaiset ahertavat aluetyössä, hyväntekeväisyydessä, kirkkopalvelujen avusta- jina, kuka missäkin oman halunsa ja harrastuksensa mukai- sesti. He saavat palkakseen tyydytyksen siitä, että tekevät toisille sen minkä haluaisivat toisten heille itselleen tekevän.

Kuitenkin me onnettomat seurakuntien hallinnossa edely- tämme, että toiminta, johon olemme vapaaehtoisesti ha- keutuneet, tuottaisi meille aineellista hyötyä kokouspalk- kioiden muodossa. Miksi emme luopuisi niistä, miksi emme poista budjetista kokouspalkkioita ja suuntaa niitäkin varoja vaikkapa virolaisten ystävyysseurakuntien tukemiseen. Mik- si emme tee ihan oikeata vapaaehtoistyötä?

No, onneksi seurakunnalliset luottamushenkilöpaikat nyt vähenevät ja sen mukana myös kokouspalkkiomomentit pie- nenevät.

Lassi Saressalo

Kirjoittaja on Suomen Kotiseutuliiton pääsihteeri ja Tampereen seurakuntien luottamushenkilö. Kolumneja voi kommentoida osoitteessa www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

Hannu Juvola

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
Sähköposti:
pianonviritys@gmail.com

Parturi-kampaamo Marian
palvelee os. Kyllikinkatu 9
(Tammelatorin laidalla)
Puh. 03212 1166 ja 0400-159 553.
Opiskelija- ja eläkeläisalennus 10 %
Tervetuloa t. Maarit

HUONEKALUJEN VERHOILUA

Härmälänpuisto 22 (kivijalka)
www.millisentti.fi (Venetsiala)
P. 050 4472929

Tervetuloa
jouluostoksille.

Nyt vain **20%**

Tiina Laaninen (toim.),
Minna L. Immonen (kuvitus)
Enkelihymyjä
Unohtumattomia, hyvää
mieltä ja levollisuutta tuovia
tekstejä enkeleistä.

 kotimaakauppa.fi

Lisää tuotteita löydät:
www.kotimaakauppa.fi

SYSSIIVOUSTA, IKKUNAN PESUT
Kotisiivoukset, kangasverhoiltujen huonekalujen pesut,
porrassiivoukset ja lattianvaihaukset.
Yli 10 vuoden kokemus!
Mahdollisuus kotitalousvähennykseen.
Uusi Era Palvelut Oy / puh. 045-126 6938
uusierasivous@kolumbus.fi
www.uusierapalvelut.com

KOTIPALVELUA yksilöllisen palvelusuunnitelman
mukaisesti, kun palvelun tarve on
1 - 2 kertaa viikossa tai satunnaisesti.
Vankka kokemus dementia-työstä

Kunnon Kotihoiva Elina Westergren-Erkkilä
050 - 325 1654
www.kunnonkotihoiva.fi

**Kun suru koskettaa...
tai on aihetta juhlaan**

Tiloissamme
asiakaspainoja
70 hengelle

JUHLAKESKUS
Mancaster
Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset

Pitopalvelua
myös
haluamiinne
tiloihin

Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@mancaster.net www.mancaster.net

Kiinteistötoimisto LKV
PEKKA MUSTAJÄRVI

Pekka Mustajärvi
GSM: 0400 628 241
email: pmlkv@nic.fi
p. (03) 214 1111
fax (03) 212 6725
Mäntäkatu 3 A, 33200 Tampere
www.pekkamustajarvi.fi

 Palvelun välittämisen yli 30 vuoden kokemuksella.

"Kotona on hyvä olla!"

KOTIHOITOA

- hoitoa ja huolenpitoa
- apua arjen askareissa
- omaishoitajien lomitusta

 PIRKANMAAN Senioripalvelut Oy
Kojolankatu 3, 33900 TAMPERE
puh. 010 400 9848
www.pirkanmaansenioripalvelut.fi

23.-26.12.2011 JOULUNVIETTO
HEINÄKALLION LEIRIKODISSA KANGASALLA

Perinteinen, rauhallinen joulunvietto, valmis
ruokapöytä, sekä sopivan väljä ohjelma, joka jät-
tää tilaa myös levolle ja ulkoilulle. Täysihoito-
hinta omin liinavaattein 150 €, 1 hengen huo-
neessa 180 €. Ilmoittautumiset 10.12. mennessä
045 2722 413, sirpa.bergman@uusherays.fi
Katso ohjelma www.heinakallio.fi

PERUNKIRJAT
Kauppakirjat. Testamentit ym.
ASIOINTIPALVELU
PEKKA VALTONEN
P. 375 3218, 0400 335 443

Joustavasti asiakkaan luona.
Myös iltaisin ja viikonloppuisin
Ilmainen puhelinneuvonta

NELKO
KEITTIÖREMONTTI
Kerralla kuntoon.
Ilmainen suunnittelu.
Soitto riittää!
Matti Saari 0400 631 128
Jarmo Lahti 0400 867 855
puh. 010 321 2400
www.nelko.fi

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI
Kaikki lakiasianne
Maksuton puhelin- ja
sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta
kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.

Tammerkosken
Kukka- ja
Hautauspalvelu

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuudet
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

Rongankatu 2
33100 Tampere

MediSet mukavuutta virtsankarkailuun

- Varmuusalusosat
- Vuode- ja irtosuojat
- Uimahousut

Kestävät yli 200 pesukertaa,
huomaamattomat.
Ylivoimainen käyttömukavuus!

Tilaa ilmainen esite
0400 223 446

Paikallinen jälleenmyynti: PIATEKKI, Näsilinnankatu 27
puh. 03-212 1711 www.divisa.fi

- Ne torjuvat kaamosmasennusta.

!OLEMME MUUTTANEET!

J.I. WAHLBERG Oy
Vuodesta 1891

03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

- kellot
- tilaustyöt
- kihlat
- jalokivet
- korut
- lahjaesineet

UUSI OSOITE
HÄMEENKATU 27, 33200 TAMPERE

Perhejuhlat ja yritystilaisuudet.

Juvenes®
Juvenes Juhlalpalvelu
Juhla-, kokous- ja saunatilat
0207 600 300
juhlalpalvelu@juvenes.fi
www.juvenes.fi

Kuvasankaisilla: Nikkei, kuva: Hannu Järvelä

Isäksi

pitkän odotuksen jälkeen

Isänpäivä ja äitienpäivä muistuttavat lapsettomia kipeästi siitä, että heistä ei tullut vanhempia vielä tänäkään vuonna. Suuri toive lapsen saamisesta ei ole täyttynyt.

Lapsettomuus on vaiettu suru ja puhumattomuus usein lisää henkistä taakkaa. Miehen osaksi jää tukea vaimoa lapsettomuuskriisissä ja hoitojen aikana, mutta hänen omille tunteilleen ei jää tilaa. Asian jakaminen ja saatu tuki helpottavat vaikean tilanteen kestämistä.

Esa ja Tiina Kynäslähti menivät naimisiin vuonna 2003. Pari ajatteli, että lapsi saisi tulla heti.

Odotus venyi kuitenkin neljään vuoteen, sillä vaimolla todettiin endometrioosi eli kohdun limakalvon siirtymatauti, joka on yksi yleinen syy lapsettomuuteen. Pari hakeutui lapsettomuushoitoihin ja vaimolle tehtiin endometriosoileikkaus.

Luonto kuitenkin yllätti. Ensin näytti siltä, että alkoi tuulimunaraskaus. Kun vaimo meni kaavintaan, lääkäri kertoi, että kohdussa onkin elävä sikiö. Hämmästyksellä oli suuri.

– Tiina kysyi: ”Onko sikiö elävä?” Ja minä totesin: ”Eihän sen näin pitänyt mennä”. Pidän lapsen saamista jumalallisena ihmeenä. Olimme rukoilleet paljon asian puolesta. Eräs ystävämme rukouli myös puolestamme ja näki enkelin, Esa Kynäslähti muistelee.

Raskaus onnistui ja pariskunnalle syntyi **Aliisa**-tytär vuonna 2007. Tämän jälkeen tiedettiin, että uuden raskauden alkaminen oli epätodennäköistä ja aloitettiin hedelmöityshoidot. Munasoluja kerättiin kahdella punktiolla ja saatiin monta alkioita, joilla tehtiin useita istutuksia.

Raskaus ei kuitenkaan onnistunut ja pettymys seurasi toistaan. Lopulta raskaus alkoi tuoresiirrostaa. **Anton** syntyi vuonna 2011.

Mies jää hoidoissa sivustakatsojaksi

Lapsettomuuden tutkimukset ja hoidot keskittyvät pääasiassa naiseseen. Miehellä tutkitaan siemennesteen laatu ja määrä.

Nainen joutuu käymään läpi hormonihoitoja, jotka ovat rankkoja fyysisesti ja aiheuttavat voimakkaita mielialan vaihteluita. Nainen tuntee kehossaan kierron joka kuukausi. Pettymys on suuri, kun kuukautiset tulevat, eikä odotettu raskaus vieläkään alkanut. Miehen osaksi jää tukea vaimoaan.

– Mies jää lapsettomuushoidoissa sivustakatsojaksi ja siemennesteen luovuttajaksi, kun huomio kiinnittyy naiseen ja siihen, alkaako raskaus, Kynäslähti sanoo.

Kynäslähdet olivat hoidoissa Helsingissä Naistenklinikalla, jota kutsutaankin ”lapsitehtaaksi”.

– Hoitojen aikana tapasimme puolenkymmentä lääkäriä, mutta hoitajat pysyivät samoina ja toivat

Isänpäivä ja äitienpäivä muistuttavat lapsettomia kipeästi siitä, että heistä ei tullut vanhempia vielä tänäkään vuonna. Miehen osaksi jää tukea vaimoa lapsettomuuskriisissä ja hoitojen aikana, mutta hänen omille tunteilleen ei jää tilaa.

jatkuvuutta. Vain yksi lääkäri kysyi, kuinka mies jaksaa hoitojen aikana. Hoitajat pysähtyivät joskus keskustelemaan kanssamme.

– Kun pyysin lääkäriltä keskusteluapua, hän vastasi, että keskustelut pitää käydä ennen hoitoja. Lääkäri ei ymmärtänyt tilannettamme. Hoidot voivat kestää monta vuotta ja sisältää useita epäonnistumisia, joiden käsittelyyn pari tarvitsee tukea, Kynäslähti kertoo.

Henkinen tuki on tärkeää lapsettomuushoitojen aikana, mutta henkilökunta ehtii keskittyä vain lääketieteelliseen puoleen.

– Hoidoissa käydessä mietin, kuinka paljon haluan kertoa henkilökunnalle olostani. Minusta tuntui, että he odottivat kyselyyn voinnista amerikkalaista vastausta ”hyvin menee”.

– Vaikeuksista kertominen arvelutti. Pelkäsin että, henkilökunta sanoo, että ei tehdä enää hoitoja. Siksi mietin, uskallanko puhua, Kynäslähti toteaa.

Hoitojen epäonnistuminen toi raskaita pettymyksiä. Jaksakseen hoitojen aikana vaimo kävi Kätilöopistolla psykologin luona. Pariskunta etsi lapsettomuuteen erikoistuneen terapeutin ja sai suurta apua pariterapiasta. Terapia yksityisellä puolella tulee kalliiksi ja hedelmöityshoidot maksavat paljon.

Nainen kokee ja mies tukee

Kynäslähtien mielestä mies on opetettu rooliin, jossa hän tukee naista. Silloin miehen tunteet jäävät sivuun. Kuitenkin miehelle kuuluisivat samat oikeudet tunteiden ilmaisemiseen ja kuulluksi tulemiseen kuin naiselle.

– Nyt nainen kokee ja mies tukee. Sen ei pitäisi mennä näin, vaan tunteet pitää saada kokea yhdessä.

– Koin, että hoitojen aikana mies ei saa tukea hoitohenkilökunnalta. Kun nainen sitten tulee raskaaksi, hän tuntee sen kehossaan, mutta mies näkee vain vatsan pyöristyvän ja alkaa pelätä raskauden keskeytymistä.

– Kun lapsi sitten syntyy, miehen on myöhäistä käsitellä lapsen saantia edeltäviä tunteitaan. Näin miehellä ei ole tilaa käsitellä omia tunteitaan. Kuitenkin tämä on parille yhteinen asia, Kynäslähti pohtii.

Hedelmöityshoitojen aikana ennen toista raskautta Kynäslähdet päättivät tehdä toisin ja jakaa asioita.

– Kun tultiin ensimmäisestä hoidosta ja piti puhua, alkoi vain kiukku ja tappelu. Sitten hakeuduimme pariterapiaan ja aloim-

Tiina Kynäslähti
Lasten kasvatuksessa Esa Kynäslähti pyrkii siihen, että lapsille kehittyy hyvä itsetunto ja itsetuntemus.

me puhua enemmän keskenämme. Nyt panemme television kiinni illalla, kun saadaan lapset nukkumaan, ja silloin voimme keskustella rauhassa.

– Vaimon lisäksi minulla on pari mieskaveria, joiden kanssa voin puhua. Toinen tuli isäksi hoidoilla, toinen on lapseton. Mies jää helposti yksin mietteineen ja tyytyy siihen. Silloin hän alkaa ajatella, ettei tarvitsekaan tukea, Kynäslähti sanoo.

Isä välittää kristillisiä arvoja lapsilleen

Nyt Kynäslähdet elävät lapsiperheen kiireistä arkea nelivuotiaan tytön ja poikavauvan ehdoilla. Päivän täyttävät tutut rutiinit, ruokailut, leikit, ulkoilut ja nukkumaanmeno. Esa Kynäslähti sairastaa MS-tautia eli keskushermoston pesäkekovettumatautia ja hän siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle tänä vuonna.

– Sairauteni takia pyrin siihen, etten ajattele tulevaisuutta. Pitää elää tässä hetkessä, jossa olen nyt lapsiperheessä. Rutiinit pitävät päivän kasassa.

Isänä Kynäslähti haluaa välittää lapsilleen kristillisiä arvoja. Hän lukee iltaisin lasten kanssa lapsena oppimansa iltarukouksen *Levolle lasken Luojaani*.

– Lasten kasvatuksessa korostan toisista välittämistä ja rakkautta sekä tasapuolisuutta, sitä, että kukaan ei ole toista ihmistä parempi. Haluan rohkaista lapsia tutustumaan erilaisiin ihmisiin, jotka aluksi voivat pelottaa. Erilainen ihonväri, vaatetus tai vaikka pyörätuoli ei ole syy arvottaa ihmistä toisin, Kynäslähti pohtii.

Tärkeitä asioita elämässä nuorelle isälle ovat myös luonto, kaikenlainen musiikki ja liikunta.

Kynäslähti on mukana Simpukka-yhdistyksen toiminnassa ja järjestämässä Tyhjän sylin messua Tuusulassa isänpäivän aattona 12. marraskuuta.

Pirjo Lääperi

Suomessa joka viides hedelmällisessä iässä oleva pariskunta kärsii tahattomasta lapsettomuudesta. Heitä on 100 000. Osa heistä saa lapsen hedelmöityshoidoilla tai adoption kautta. Joskus raskaus alkaa luonnostaan, mutta osa jää pysyvästi lapsettomiksi.

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry on valtakunnallinen järjestö, joka ajaa lapsettomien asioita, julkaisee lehteä ja antaa vertaistukea. Keskusteluryhmiä on eri puolilla Suomea ja nettisivuilta löytyy keskusteluryhmä myös miehille.

Toimisto sijaitsee Tampereella Åkerlundinkatu 3:ssa, p. 0400 844 823. Lisätietoa: www.simpukka.info